

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Analýza úrovně sociálních služeb pro seniory
v Děčíně a v jeho okolí**

Bc. Iva Zahálková

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Iva Zahálková

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Analýza úrovně sociálních služeb pro seniory v Děčíně a v jeho okolí

Název anglicky

Social services level analysis for seniors in Děčín and environments

Cíle práce

Diplomová práce se zabývá analýzou vývoje a struktury sociálních služeb v Děčíně a v jeho blízkém okolí. Řešení bude vycházet z vývojových tendencí demografického složení obyvatelstva Děčína a bude si všimát zvláště populace starších. V práci bude posuzována nabídka a poptávka po jednotlivých službách pro seniory a činnost Domova pro seniory CSS Děčín, p.o. Na základě provedených analýz budou formulovány návrhy a doporučení.

Metodika

Pro získání podkladových údajů bude využita databáze Magistrátu města Děčín, MPSV, ČSÚ a údajů Domova pro seniory CSS Děčín, p.o. Data budou zpracována prostředky popisné statistiky a metodami z oblasti časových řad.

Harmonogram:

Studium dostupné literatury a odborných textů: 03/2018-09/2018

Předložení literární rešerše: 10/2018

Sběr dat a jejich analýza: 08/2018-01/2019

Předložení konečné podoby textu diplomové práce: 02/2019

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Sociální služby, demografický vývoj, senior, zákon č. 108/2006 Sb., sociální politika, časové řady

Doporučené zdroje informací

- GULOVÁ, Lenka. Sociální práce: pro pedagogické obory, Praha: Grada Publishing, a.s, 2011. ISBN 978-80-247 3379-1.
- JANEČKOVÁ, Eva, Hana ČIBEROVÁ a Petr MACH. Průvodce systémem poskytování sociálních služeb: řešení základních problémů poskytování sociálních služeb, vzory používaných formulářů, náležitosti smlouvy. Olomouc: ANAG, [2016]. Právo(ANAG). ISBN 978-80-7554-009-6.
- KRHUTOVÁ, Lenka, ed. Privatizace v sociálních službách pro seniory. Boskovice: Ostravská univerzita v Ostravě v nakl. Albert, 2013. ISBN 978-80-7326-231-0.
- MATOUŠEK, Oldřich. Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-310-9.
- PRUDKÁ, Šárka. Sociální služby pro seniory v kontextu sociální politiky. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-839-0.
- Standardy kvality sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí. [online]. 2009 [cit. 2019-02-02]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/cs/5963>
- VOJTÍŠEK, Petr. Princip solidarity ve financování služeb sociální péče. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-3709-9.
- Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2019-01-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108#cast6>
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2019

prof. Ing. Líbuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza úrovně sociálních služeb pro seniory v Děčíně a v jeho okolí" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. března 2020

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat své vedoucí práce paní doc. Ing. Marii Prášilové, CSc. za podnětné rady a informace při zpracování diplomové práce. Dále děkuji zúčastněným klientům za ochotu a spolupráci. Poděkování patří také mé rodině, která mě podporovala po celou dobu studia.

Analýza úrovně sociálních služeb pro seniory v Děčíně a v jeho okolí

Souhrn:

Diplomová práce se zabývá analýzou vývoje a struktury sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností v Děčíně a v jeho blízkém okolí. V teoretické části jsou obecně charakterizovány sociální služby. Děčín je posuzován v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP). Řešení vychází z vývojových tendencí demografického složení obyvatelstva ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín, všímá si zvláště populace starší v souvislosti s poskytovanými sociálními službami v uvedené oblasti. Je vytvořena analýza všech sociálních služeb a sociálních služeb pro seniory v letech 2014–2018. Dále je nahlíženo na činnost Domova pro seniory – Centrum sociálních služeb Děčín, p.o. a jsou zhodnoceny příjmy, výdaje a finanční dary v tomto zařízení letech 2012–2018. V praktické části je pomocí dotazníkového šetření zjišťována úroveň sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín u klientů využívající sociální službu seniorů. Výsledky byly vyhodnoceny prostřednictvím statistické metody z oblasti závislosti kvalitativních znaků. Na základě provedených analýz, zpracovaných výsledků dotazníkového šetření, je výsledkem diplomové práce formulace návrhů a doporučení, které by měly vést k vytvoření rozsáhlé nabídky sociálních služeb seniorů a jejich dalšímu vývoji.

Klíčová slova:

Sociální služby, demografický vývoj, senior, zákon č. 108/2006 Sb., sociální politika, časové řady

Social services level analysis for seniors in Decin and environments

Summary

The thesis aims to analyse the development and structure of social services in the administrative district of municipality with extended powers in Decin and its vicinity. The general character of social services is described in the theoretical part. Decin is assessed within the framework of the administrative district of the municipality with extended powers (AD MEP). The solution is based on the developmental tendencies of demographic structure in the administrative district of municipality with extended powers Decin, considering especially the older generation in connection to the services provided in the indicated region. The analysis of all social services and social services for older people in years 2014–2018 is created. Furthermore, the activity of an older people's care home – Centre of Social Services Decin (c.o.) is looked at; income, outcome and financial gifts in this institution in years 2012–2018 are assessed. In the practical part, the quality of social services in the administrative district of municipality with extended powers Decin is examined with the aid of questionnaire survey amongst the clients using social services for older people. The results were evaluated by means of statistic method from the domain of dependence of qualitative characteristics. Based on performed analyses and processed outcomes of the questionnaire survey, the conclusion of this thesis is a formulation of suggestions and recommendations which should lead to the creation of an extensive offer of social services for older people and their further development.

Key words:

Social services, demographic development, older people, Act No. 108/2006 Coll., social politics, time series

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika.....	11
2.1	Cíl práce.....	11
2.2	Metodika.....	11
2.2.1	Analýza časových řad.....	11
2.2.2	Ukazatelé demografického vývoje.....	13
2.2.3	Dotazníkové šetření a zpracování pomocí statistických metod	14
3	Literární rešerše	16
3.1	Vymezení základních pojmů	16
3.2	Sociální služby dle zákona.....	17
3.2.1	Poskytovatelé sociálních služeb.....	18
3.2.2	Poskytované sociální služby v ČR	19
3.2.3	Organizace sociálních služeb.....	20
3.3	Principy v sociálních službách.....	21
3.4	Příspěvek na péči	22
3.5	Financování sociálních služeb	23
3.6	Vývoj sociálních služeb.....	26
3.7	Smlouva o poskytování sociálních služeb	27
3.8	Registr poskytovatelů sociálních služeb.....	27
3.9	Domovy pro seniory.....	28
3.10	Charakteristika stáří a stárnutí v pojetí senior	30
4	Charakteristika správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín.....	32
5	Analytická část.....	39
5.1	Demografický vývoj.....	39
5.2	Analýza struktury sociálních služeb ve SO ORP Děčín.....	43
5.3	Informace o sociálních službách	49
5.4	Centrum sociálních služeb Děčín, p.o.	50
5.5	Činnost Domova pro seniory – CSS Děčín, p.o.....	50
5.6	Činnost Domova se zvláštním režimem – CSS Děčín, p.o.	53
5.7	Hospodaření organizace Centra sociálních služeb Děčín, p.o.	54
5.8	Výsledky dotazníkového šetření	57
6	Návrhy a doporučení	67

7	Závěr	68
8	Seznam použitých zdrojů	71
9	Seznam zkratek.....	73
10	Přílohy.....	76

1 Úvod

Sociální služby v České republice prošly řadou změn, zejména po roce 1989, které ovlivnily a změnily podmínky jejich poskytování. Dřívější právní úprava byla rozdělená do různých předpisů a vyhlášek a nebyla jednotná. Nejednotné podmínky k poskytování sociálních služeb měli také poskytovatelé sociálních služeb. K velké změně v této oblasti došlo s účinností zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který pomohl sjednotit podmínky pro poskytovatele sociálních služeb, zavedl novou kategorizaci sociálních služeb a zavedl zcela nové pojmy a definice do sociální oblasti.

Posláním sociálních služeb je pomoci lidem udržet si nebo znovu nabýt své místo v dané komunitě, ve společnosti nebo ve svém přirozeném prostředí. Lidé jsou hlavním středem systému, který by se jim měl přizpůsobit, aby jim co nejvíce vyhovoval. Sociální služby jsou stále více využívány velkým počtem lidí a zájem o ně nadále roste. Demografický vývoj obyvatelstva poukazuje na prodlužující se délku života, a to především v evropských státech, což vyplývá z regresního typu věkové pyramidy. Tento typ je znatelně charakteristický převažující postproduktivní populací (věkové rozmezí 65 let a více) nad předproduktivní populací (věkové rozmezí od narození do 14 let). V České republice byl v roce 2019 průměrný věk zemřelých u žen 79,8 let a u mužů 73,1 let. Když porovnáme tento věk s rokem 1990, ve kterém byla doba dožití u žen 75,4 let a u mužů 67,6 let, vidíme znatelný rozdíl. Příčinou zvýšení délky života jsou pokroky v lékařské vědě, větším nadbytkem a v uspokojování základních lidských potřeb nezbytně nutných k udržení lidské pohody, psychické a fyzické vyváženosti.

Diplomová práce se zabývá financováním sociálních služeb, důležitými oblastmi sociálních služeb, úrovní poskytovaných sociálních služeb, demografickým složením obyvatelstva a všímá si zvláště starší populace.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je statistická analýza vývoje a struktury sociálních služeb pro seniory ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) v Děčíně a v jeho blízkém okolí. V rámci teoretické části budou obecně charakterizovány sociální služby. Řešení bude vycházet z vývojových tendencí demografického složení obyvatelstva ve SO ORP Děčín, pozornost bude zvláště zaměřena na populaci starší v souvislosti s poskytovanými sociálními službami v uvedené oblasti. Dále bude vytvořena analýza všech sociálních služeb a sociálních služeb pro seniory, zároveň bude popsána činnost Domova pro seniory – CSS Děčín, p. o., a bude proveden rozbor financování Domova pro seniory – CSS Děčín, p.o. s použitím elementárních časových řad. V praktické části bude prostřednictvím dotazníkové šetření zjišťována úroveň sociálních služeb ve SO ORP Děčín u klientů navštěvující sociální službu pro seniory. Výsledky budou zpracovány pomocí statistických metod z oblasti kvalitativních znaků. Na základě provedených analýz a výsledků dotazníkového šetření budou zpracovány návrhy a doporučení.

2.2 Metodika

Podkladové údaje jsou získány z elektronických stránek Magistrátu města Děčín, Ministerstva práce a sociálních věcí, Registru poskytovatelů sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí, Českého statistického úřadu, Katalogu sociálních služeb Ústeckého kraje, údajů Domova pro seniory – CSS Děčín, p.o. a Centra sociálních služeb Děčín.

Data v diplomové práci jsou zpracována následujícími statistickými metodami:

- Metodami pro analýzu časových řad
- Ukazateli demografického vývoje
- Metodami pro hodnocení závislosti kvalitativních znaků
- Dotazníkové šetření a zpracování pomocí statistických metod

2.2.1 Analýza časových řad

Časová řada je chápána jako posloupnost věcně a prostorově srovnatelných dat. Tato data jsou seřazena podle času od minulosti k přítomnosti. Analýza časových řad je soubor

metod, které popisují tyto řady a zároveň mohou předvídat budoucí chování. Cílem těchto časových řad je lépe porozumět minulosti a určit to, co možná nastane [9].

Elementární charakteristiky časových řad

Prvním cílem při analýze časové řady je dosáhnout představy o typu procesu. Základní metodou je vizuální analýza chovajících se ukazatelů, které používají grafy společně s přidělováním elementárních statistických podstatných znaků. Prostřednictvím grafického zápisu se zaznamenávajícím postupem časové řady lze třeba rozeznat znovu se opakující změny. Prostřednictvím elementárních charakteristik byla vypočtena diference, tempo a průměrné tempo růstu časové řady [9].

- 1. diference – charakterizuje přírůstek hodnoty časové řady v časovém okamžiku ve srovnání s okamžikem bezprostředně mu předcházejícím.

$$d_t^1 = y_t - y_{t-1}, t = 2, 3, \dots, n$$

- 2. diference – rozdíl dvou vedlejších přírůstků – prvních diferencí.

$$d_t^2 = d_t^1 - d_{t-1}^1, t = 3, 4, \dots, n$$

- Tempo růstu (lze ho nazvat jako koeficient růstu či řetězový index)

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, t = 2, 3, \dots, n$$

- Průměrné tempo růstu, se určuje pomocí geometrického průměru z dílčích temp růstu.

$$\bar{k} = (k_2 k_3 \dots k_n)^{\frac{1}{n-1}} = \sqrt[n-1]{k_2 k_3 \dots k_n}$$

Bazické indexy

$$\frac{q_2}{q_1}, \frac{q_3}{q_1}, \frac{q_4}{q_1}, \dots, \frac{q_s}{q_1}$$

Individuální jednoduché indexy jsou většinou seskupené v delších časových řadách, kdy jsou buď počítány ke stejnému základu nebo k proměnlivému základu. Rozlišujeme bazické a řetězové indexy. U bazických indexů je vždy základ porovnání totožný, naopak u řetězového indexu srovnáváme vždy dvě číselné hodnoty, které jdou za sebou. [9].

Průměrný absolutní přírůstek – využívá se při sledování vývoje celé časové řady. Udává, o kolik se daná hodnota v průměru změnila.

$$\bar{d} = \frac{\sum_{i=2}^n d_i}{n-1} = \frac{(y_2 - y_1) + (y_3 - y_2) + \dots + (y_n - y_{n-1})}{n-1} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$$

2.2.2 Ukazatelé demografického vývoje

V diplomové práci jsou vypočteny údaje prostřednictvím následujících indexů:

- Index stáří (IS)
- Index hospodářského zatížení (IHZ)
- Index závislosti starých (IZS) – šedé zatížení
- Index závislosti mladých (IZM) – zelené zatížení

Index stáří (IS)

$$IS = \frac{\text{Počet obyvatel nad 65 let}}{\text{Počet obyvatel do 14 let}}$$

Tento index poukazuje na stárnutí populace. Vyjadřuje, kolik obyvatel v postproduktivním věku (65 let a více) připadá na 100 dětí do 15 let věku.

Ekonomická generace

Pro index hospodářského zatížení, index závislosti starých a index závislosti mladých byla použita ekonomická generace, která rozlišuje tři věkové úrovně:

- I. 0–14 let – předproduktivní
- II. 15–64 let – produktivní
- III. 65 a více let – postproduktivní

Index hospodářského zatížení (IHZ)

$$IHZ = \frac{I. e. g. + II. e. g. + III. e. g.}{II. e. g.}$$

Index závislosti starých – šedé zatížení (IZS)

$$IZS = \frac{III. e. g.}{II. e. g.}$$

Index závislosti mladých – zelené zatížení (IZM)

$$IZM = \frac{I.e.g.}{II.e.g.}$$

2.2.3 Dotazníkové šetření a zpracování pomocí statistických metod

Výsledky dotazníkového šetření byly zpracovány pomocí absolutní a relativní četnosti. Pokud chceme mezi sebou porovnávat odlišné rozčlenění četností, které jsou odlišné a zároveň získat jednodušší výsledek, doporučuje se převést absolutní četnost na relativní četnost. Relativní četnost p_i vypočteme tak, že absolutní podíl vydělíme celkovým rozsahem souboru [9].

$$p_i = \frac{n_i}{\sum_{i=1}^k n_i}$$

Pro další vyhodnocení dotazníkového šetření byl použitý χ^2 -test nezávislosti v kombinační tabulce. Test se využívá k ověření nezávislosti v kombinační tabulce, porovnává dosažené četnosti s teoretickými četnostmi, které můžeme předpokládat u nezávislosti. Pro hodnocení závislosti byla určena nulová hypotéza a alternativní hypotéza. Nulová hypotéza určovala, že závislost mezi uvedenými znaky neexistuje a alternativní hypotéza byla stanovena tak, že závislost mezi vytyčenými znaky existuje. Hladina významnosti byla zvolena 0,05. Kombinační tabulky byly vždy rozdělené na teoretické empirické. Teoretické četnosti značíme \hat{n}_{ij} , pro $i = 1, 2, \dots, r$ a $j = 1, 2, \dots, s$, pro které platí následující:

$$\hat{n}_{ij} = \frac{n_i \cdot n_j}{n}$$

Pro testové kritérium je zvolená následná veličina:

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^m \frac{(n_{ij} - n_{oj})^2}{n_{oj}}$$

Pokud hodnota testového kritéria přesáhne kritickou hodnotu (kvantil χ^2), zamítneme na určené hladině významnosti hypotézu H_0 o nezávislosti a závislost obou kvalitativních znaků se potvrdila. [7].

Příklad kombinační tabulky

Znak A \ Znak B	b ₁	b ₂	b _j	b ₁	Celkem
a ₁	n ₁₁	n ₁₂	n _{1j}	n _{1m}	n _{1.}
a ₂	n ₂₁	n ₂₂	n _{2j}	n _{2m}	n _{2.}
....							
....							
a _i			n _{ij}		n _{i.}
....							
....							
a _k	n _{k1}	n _{k2}	n _{kj}	n _{km}	n _{k.}
Celkem	n _{.1}	n _{.2}	n _{.j}	n _{.m}	N

Pearsonův koeficient kontingence určuje sílu závislosti v kontingenční tabulce neboli hodnotí těsnot lineární vazby.

Pearsonův koeficient
$$C = \sqrt{\frac{x^2}{x^2+n}}$$

Normalizovaný koeficient
$$C_n = \frac{C}{C_{max}}$$

3 Literární rešerše

3.1 Vymezení základních pojmů

Sociální služba – je činnost, která je poskytována odborníkem těm, kterým hrozí či se nachází v nepříznivé situaci. Snaží se je začlenit do společnosti a zabránit sociálnímu vyloučení. Sociální služby jsou odlišné, jelikož se osoby mohou nacházet v různých nepříznivých sociálních situacích. Lze ji poskytovat v zařízení sociálních služeb, ve zdravotnickém zařízení, v domácnosti klientů nebo v přirozeném sociálním prostředí [7].

Přirozené sociální prostředí – je běžné prostředí, ve kterém se daná osoba nachází a prolínají se v něm vztahy. Patří do něj především rodina, osoby blízké, domácnost, zaměstnání, škola, a prostředí, ve kterém lidé provozují různé volnočasové aktivity [7].

Pečovatelská služba – je zařazená ve službách sociální péče. Slouží osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a rodinám s dětmi. Napomáhá klientovi s běžnými denními úkoly, s osobní hygienou, se zajištěním stravy nebo jejím poskytnutím, s chodem domácnosti a s umožněním kontaktu se společenským prostředím. Služba je poskytována za úhradu [7].

Sociální vyloučení – je stav, kdy se jedinec nemůže zapojit do společnosti a začlenit se do běžného života. Sociálně vyloučeným jedincem se člověk může stát z důvodu sociálního, ekonomického, kulturního, porušováním norem nebo pácháním trestné činnosti aj. Lze ho chápat jako dopad nepříznivé sociální situace. Vhodným prostředkem, kterým lze zabránit sociálnímu vyloučení nebo pomoci se sociálním začleněním, je sociální služba. Důležitou chránicí rolí před sociálním vyloučením je rodina, blízké osoby, lékař, školské organizace apod. **Sociální začlenění** představuje zapojení jedince do každodenního života ve společnosti, což je jedním z cílů sociálních služeb [7].

Sociální pracovník – je osoba s odborným vzděláním, který se snaží chránit lidská práva, lidskou důstojnost a zabezpečuje bezpečí osob. Jeho funkce je vykonávána prostřednictvím určené kvalifikace. Řídí se etickým kodexem sociálních služeb a používá metody sociální práce v souvislosti s právem, psychologií, ekonomikou či sociologií. Podmínkou pro každého sociálního pracovníka je svéprávnost, bezúhonnost, zdravotní schopnost a odborné vzdělání [7].

Komunitní plánování – se zaměřuje na rozvoj sociálních služeb v komunitách. Zjišťuje jejich potřeby, zdroje a snaží se nalézt vyhovující řešení pro sociální služby. Účastníkem komunitního plánování je zadavatel, poskytovatel a uživatel. Hlavním úkolem zadavatele je poskytnout nezbytné služby v daném území s vysokou kvalitou, které jsou zároveň peněžně a lokálně dosažitelné. Poskytovatel nabízí sociální služby, aniž by bral ohled na zřizovatele. Cílem poskytovatelů je poskytovat sociální služby kvalitně za účelem dalšího rozvoje a v souladu s posláním dané služby. Uživatel využívá danou službu z důvodu jeho nepříznivé životní situace. Vyjmenované seskupení účastníků komunitního plánování je pojmenováno triádou. Dalšími účastníky mohou být odborníci, policie, nemocnice, lékaři, zaměstnavatelé, široká veřejnost a blízcí uživatelé [8].

3.2 Sociální služby dle zákona

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách nabyl svou účinnost dnem 1.1.2007. Umožnil zvýšit kvalitu služeb, zprostředkoval hlavní a obecné cíle, zaměřil se na zásady Listiny základních práv a svobod. Rozlišuje strukturu – druhy a formy sociálních služeb, definuje různé druhy zařízení a poskytovatele sociálních služeb.

Hlavními cíli sociálních služeb je především pomáhat a podporovat klienty sociálních služeb se začleňováním do společnosti, seznamovat je s jejich právy a prosazováním těchto práv a se zajištěním vhodných podmínek pro uspokojování lidských potřeb [2].

Dalším cílem sociálních služeb *„je řešit nepříznivou zdravotní i sociálně ekonomickou situaci seniorů, osob s handicapem fyzickými i mentálními, rodin s dětmi, nezaměstnaných obětí trestných činů aj. [4, s. 18].“*

Sociální služba musí být dostupná, efektivní, kvalitní, bezpečná a hospodárná. Dostupností rozumíme především to, aby nebyla služba pro klienta příliš finančně náročná, musí poskytovat kvalitní informace o nabídce služeb dané organizace a nacházet se ve vyhovující lokalitě. Efektivita služby znamená přizpůsobit požadavky člověku, aby se v daném prostředí cítil pohodlně. Kvalitní služba vyplývá z odborného a empatického personálu, jenž dokáže uspokojit kvalitně potřeby klienta. Respektováním práv a zájmů lidí vytváří sociální služba bezpečnou podporu a pomoc [2].

3.2.1 Poskytovatelé sociálních služeb

V České republice mohou poskytovat sociální služby územně samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby, další právnické osoby, fyzické osoby a ministerstvo práce a sociálních věcí a jím zřízené organizační složky státu či státní příspěvková organizace, která je právnickou osobou [10].

Sociální služby rozlišujeme na základní a odborné sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. **Základní sociální poradenství** je založené na principu poskytnutí základních informací pomáhající člověku v nepříznivé životní události. Činnost je povinen zajistit jakýkoliv sociální pracovník zajišťující kterýkoliv druh sociální služby. **Odborné sociální poradenství** je zaměřené na potřeby určitých sociálních skupin, mohou to být např. osoby v občanských, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, domovech pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, pro oběti trestných činů a domácího násilí aj. Odborné sociální poradenství je zaměřené na tři základní kroky, které může klient využít v dané službě. Je to především umožnění kontaktu ve společnosti, sociálně terapeutická činnost a podpora uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí. Sociálně terapeutická činnost se snaží rozvíjet samostatnost a soběstačnost. Příkladem terapeutické činnosti zaměřené na seniory může být intenzivní vzpomínání a povídání o prožitých událostech prostřednictvím životních fotografií. Senioři v naší společnosti využívají všechny výše poskytované služby. Nejvíce žádanou je však služba sociální péče [10].

Služby sociální péče pomáhají klientům s fyzickou a psychickou soběstačností. Zároveň zabezpečují důstojné prostředí a zacházení. Snaží se ho podporovat v jeho přirozeném prostředí a motivovat ho k začleňování se do běžného života, pokud to jeho zdravotní stav umožňuje. (Zákon č. 108/2006 Sb., § 38) Ve službách sociální péče vystupují dvě role, které mají název objekt a subjekt. **Objektem** je zákazník (klient či senior), který je příjemcem poskytované péče. Objekt, jenž chce vstoupit do jmenované služby, musí prokázat potřebnost služby a splňovat daná kritéria, která má služba vymezená ve standardech MPSV. Na druhé straně sociální služby stojí **subjekt**, kterým je stát, veřejnoprávní korporace a poskytovatelé. Úlohou státu je ochránit lidská práva každého občana, zabezpečit přístupné sociální služby a umožnit je poskytovat na kvalitní úrovni. Úkolem veřejnoprávní korporace v přenesené působnosti je zajistit sociální služby na daném

území (kraje), poskytnout občanům sociální poradenství, včetně sociální pomoci a preventivně předcházet nežádoucím vlivům. Poskytovatelé sociální péče danou službu zprostředkovávají pomocí příjmů od klientů, dotací či získaných soukromých zdrojů [3].

Hlavním záměrem **služeb sociální prevence** je předcházet sociálnímu vyloučení, neboť tomuto riziku mohou být vystaveni krizovou sociální situací. Cílem poskytované služby je pomoc klientům zvládnout náročnou životní situaci a chránit společenství lidí před vytvořením sociálně nežádoucích jevů, patologií a rizikových chování.

3.2.2 Poskytované sociální služby v ČR

Podle zákona o sociálních službách Česká republika nabízí formu pobytové, ambulantní a terénní sociální služby. **Pobytová služba** umožňuje klientovi pobyt v daném sociálním zařízení. V našem státě je umožňována pobytová služba v následujících zařízeních: domovech pro seniory, domovech pro osoby se zdravotním postižením a se zvláštním režimem, chráněném bydlení, týdenním stacionáři, v odlehčovacích pobytových centrech, sociálních službách poskytovaných ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče, azylových domech, intervenčních centrech, službách následné péče a terapeutických komunitách [4].

Ambulantní služby fungují na základě pravidelného docházení klienta do daného zařízení podle domluveného časového harmonogramu samostatně či s pomocí doprovodné osoby. Jsou to služby, které neposkytují svým cílovým klientům dlouhodobý pobyt. Do této formy poskytovaných sociálních služeb patří: pečovatelská služba, průvodcovské a předčitatelské služby, odlehčovací služby, centra denních služeb, denní stacionáře, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče, služba rané péče, tlumočnické služby, kontaktní centra, krizová pomoc, intervenční centra, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, služby následné péče aj.

Terénní služby jsou zajišťovány v domácím či přirozeném prostředí klienta, a to buď zdravotnickou osobou či sociálním pracovníkem. Jedná se o službu osobní asistence, pečovatelskou službu, tísňovou péči, průvodcovské a předčitatelské služby, podporu samostatného bydlení, odlehčovací služby, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, terénní programy, sociální rehabilitace aj. [4].

3.2.3 Organizace sociálních služeb

Zřizovatelem sociálních služeb jsou ziskové i nestátní neziskové organizace. **Neziskové nestátní organizace** mohou získat dotace k provozování činnosti dané sociální služby z veřejného rozpočtu obcí, krajů a ministerstev. Před rokem 1900 nebylo možné založit nestátní neziskovou organizaci. V první polovině 90. let 20. století se začala utvářet občanská sdružení. Napříč dobou vznikaly další právní formy neziskových nestátních organizací [5].

Nezisková organizace dle zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, je „*právní osobou, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání* [4, s. 21].“ Obecně lze říci, že vykonávaná služba není založena za účelem dosažení zisku. V České republice jsou zpravidla rozlišovány dva druhy neziskových organizací pojmenované jako vládní (veřejné, státní) neziskové organizace a nestátní neziskové organizace. **Vládní organizace** se soustřeďují na konání veřejné správy. Právní normu provádí obec nebo kraj. Na rozdíl od vládní neziskové organizace je nestátní nezisková organizace „*založená na principu sebeřízení společnosti, což představuje schopnost určitého společenství lidí žijících a spolupracujících ve vymezeném prostoru organizovat a vzájemně usměrňovat své jednání*. [4, s. 21].“

V dnešní době je možné založit nestátní neziskovou organizace prostřednictvím občanského sdružení, nadace, nadačního fondu, obecně prospěšných společností, církevních organizací a církevních právnických osob.

Druhým zřizovatelem sociálních služeb jsou **ziskové organizace**, které poskytují určitou sociální službu prostřednictvím společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti a fyzické osoby, jež podnikají na základě živnostenského zákona. Každá zřízená sociální služba je povinná se řídit zákonem o sociálních službách a vyhláškou č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách [4].

3.3 Principy v sociálních službách

Každá sociální služba musí naplňovat a řídit se sedmi principy, které vychází z ověřené praxe, z české politiky, z výzkumu, z odborného myšlení a z funkčních forem v jiných státech. Jedná se o princip **nezávislosti a autonomie**, u kterého je hlavním cílem podporovat nezávislost, uznávat odlišnost, respektovat člověka jako jedinečnou lidskou bytost, zabezpečovat důstojnost, práva a odpovědnost. Záměrem principu **začlenění a integrace** je podporovat člověka v běžném životě, v zaměstnání, ve volnočasových aktivitách a dalších činnostech, jež jsou obvyklými pro každodenní život. Někteří jedinci však nedokáží bez pomoci jiných zvládnout určité aktivity, a proto existují služby poskytované za účelem přirozeného prostředí jednotlivce, umožňující žít ve svém domově, kde může klient využít např. vzdělávací či pracovní činnosti. Třetím principem je **respektování potřeb** klienta. Každý člověk je individuum, je potřeba uznávat jeho přání. Určitá sociální služba se má přizpůsobit potřebám jednotlivce. Osobnost jedince je závislá na mnoha faktorech, kterými může být povaha, přirozené, nepodnětné či nežádoucí prostředí, temperament člověka (introvert či extrovert), rozumové zdatnosti aj. Cílem uvedeného principu je nahlížet na individuální potřeby jednotlivce, nikoliv na potřeby společnosti. Další zásadou je **partnerství**, ve kterém se klienti aktivně podílejí na uspokojování lidských potřeb prostřednictvím přímé spolupráce se sociálním pracovníkem, zdravotní sestrou nebo dalším personálem v sociálních službách. Princip je založen na kooperaci klienta a sociální služby, z čehož vyplývá, že pracují společně, nikoliv odděleně.

Důležitá je **kvalita** služby, která se dá vytvořit odborným a profesionálním personálem, splňující požadavky dle zákona o sociálních službách, hodnotně zpracované a v praxi naplňované standardy. Klienti a jejich rodiny musí cítit jistotu, bezpečí a oporu u poskytované služby. Klienti mají vůči jiným klientům stejné postavení, jsou si navzájem **rovni bez diskriminace**. Posledním principem je tzv. **rozhodování v místě**, čímž je myšleno, že je sociální služba zaměřená na potřeby jedinců a komunit. Úkolem vlády není zajišťovat hlavní roli přímého poskytovatele služeb, jejím úkolem je zajistit fungující systém a vytvořit rámec pro naplňování dané úlohy jinými subjekty. Rozhodovací činnost zajišťuje obec, která nejlépe zná lokální potřeby a regionální rozložení.

3.4 Příspěvek na péči

Příspěvek na péči – je určený osobám, které jsou závislé na fyzické pomoci od jiné osoby. Žádat o tento příspěvek lze, pokud je nepříznivý zdravotní stav osoby delší než jeden rok. O příspěvek na péči žadatel požádá příslušnou krajskou pobočku Úřadu práce. Na základě jeho žádosti provede sociální pracovnice sociální šetření v domácnosti žadatele, při kterém se zaměřuje především na schopnost osoby. Poté krajská pobočka Úřadu práce požádá příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení o zjištění stupně závislosti. Stupně závislosti se rozlišují na **I. lehkou, II. středně těžkou, III. těžkou, IV. úplnou závislost**. Okresní správa sociálního zabezpečení při určení stupně závislosti vychází ze zdravotní zprávy, z provedeného sociálního šetření. Prostřednictvím vydaného posudku od Okresní správy sociálního zabezpečení krajská pobočka Úřadu práce rozhodne, zda příspěvek na péči uzná či nikoliv. Žadatel má právo se proti vydanému rozhodnutí odvolat u příslušného Úřadu práce. Ve věci odvolání rozhoduje Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen "ministerstvo") [7].

Jedinec starší 18 let je považován za osobu závislou na pomoci jiného člověka podle čtyř již výše uvedených stupních závislosti. Pokud se jedná o první stupeň závislosti je u něho posuzován dlouhodobě špatný stav, kdy jedinec nedokáže zvládnout tři nebo čtyři základní životní potřeby. Pro zařazení do druhého stupně závislosti (středně těžká závislost) je jedinec dlouhodobě omezený v pěti nebo šesti základních životních potřebách. V případě, že je člověk dlouhodobě omezen v sedmi nebo osmi životních potřebách, je zahrnutý ve třetím stupni závislosti (těžká závislost). Je-li člověk nesoběstačný v devíti či deseti životních potřebách a zároveň potřebuje pomoc po dobu čtyřiaadvaceti hodin, je zařazený krajskou pobočkou Úřadu práce do čtvrtého stupně závislosti (úplná závislost) [10].

Základní životní potřebou při posuzování stupně závislosti krajské pobočky Úřadu práce je mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, schopnost fyziologické potřeby, péče o zdraví, individuální činnost a péče o domov. Schopnost pečovat o zdraví vyhodnocuje zdravotní lékař [10].

Cenová výše příspěvku pro jedince starší 18 let je za jeden měsíc u:

I. stupně 880 Kč

II. stupně 4 400 Kč

III. stupně

a) **8 800 Kč**, pokud je poskytovatelem pomoci pobytová sociální služba, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu

b) nejedná-li se o jmenované sociální služby, je výše příspěvku na péči částka **12 800 Kč**.

IV. stupně

a) **13 200 Kč**, pokud je poskytovatelem pomoci pobytová sociální služba, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu

b) nejedná-li se o jmenované sociální služby je výše příspěvku na péči **19 200 Kč**

[10]

3.5 Financování sociálních služeb

Česká republika financuje sociální služby prostřednictvím státu, samosprávy (obec, region), zaměstnavatele, sponzorů a občanů. Po roce 1989 proběhla spousta změn ve financování služeb na základě, kterého se vytvořil a ucelil systém financování. Tento systém se však nadále rozvíjí a zdokonaluje. Financování sociálních služeb je rozdělené na **veřejné a soukromé zdroje**. V roce 2011 byl nejdůležitějším zdrojem financování sociálních služeb stát a územně samosprávné celky. Celkové financování bylo zastoupeno 74 %. Klienti si z vlastních zdrojů hradili 26 %. V roce 2007 se zapojil do systému financování úsek odvětví zdravotnictví, který se začal podílet na úhradě ošetrovatelské péče.

Kraj je povinen zajistit dostupnost sociálních služeb společně se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb, stanovuje sociální služby na daném území kraje a využívá informace, které mu byly sdělené jednotlivými obcemi. Na základě těchto splněných povinností je kraji poskytována ministerstvem tzv. **účelově určená dotace**, jež slouží na úhradu běžných výdajů sociální služby. Ministerstvo se při poskytování této dotace řídí zákonem o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

Při poskytování dotace se kraj řídí zákonem o krajích, o hlavním městě Praze, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a předpisem Evropské unie. O udělení dotace a její celkové výši rozhoduje zastupitelstvo kraje, které dodržuje zákonem stanovené podmínky zastupitelstva kraje. Dotace na daný rozpočtový rok může být kraji poskytnuta prostřednictvím žádosti kraje předložené ministerstvu. Žádost musí obsahovat – název kraje, identifikační číslo, číslo účtu, rozvržený způsob rozdělení a čerpání dotace, žádanou výši dotace na příslušný rok a očekávanou výši dotace na další dva roky [10].

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb kraje musí být vždy přikládán k žádosti kraje o dotaci. V plánu je popsána ekonomická analýza zjištěných potřeb a prostředky jejich finančního zabezpečení. Při zpracování se řídí prováděcím právním předpisem. Částku dotace kraji určí ministerstvo tzv. procentním podílem kraje z celkového ročního objemu peněžních prostředků vytyčené ve státním rozpočtu na sociální služby [10].

Ministerstvo pro podávané žádosti o dotaci zprostředkovává na vlastní náklady počítačový program, který je poskytován bezplatně krajským úřadům a poskytovatelům sociálních služeb zapsaných v registru poskytovatelů sociálních služeb. Kraj podá ministerstvu do 31. května za daný rok průběžný přehled o čerpání dotace, k tomuto využije počítačový program, následující rok podá do 31. března celkový přehled o čerpání dotace za určitý rozpočtový rok. Celkovou výši dotace kraji určí ministerstvo prostřednictvím procentního podílu kraje na celkovém ročním objemu peněžních prostředků vyčleněných ze státního rozpočtu na rozvoj sociálních služeb pro daný rok. Výše procentního podílu kraje je zobrazená níže v tabulce č. 1. [10].

Tabulka č. 1: Výše procentního podílu kraje na celkovém ročním objemu finančních prostředků vyčleněných ve státním rozpočtu na podporu sociálních služeb pro příslušný rozpočtový rok

Kraj	Výše procentního podílu kraje
Praha	8,08
Jihočeský	6,67
Jihomoravský	9,21
Karlovarský	3,40
Královéhradecký	5,46
Liberecký	4,14
Moravskoslezský	11,99
Olomoucký	7,81
Pardubický	5,37
Plzeňský	4,86
Středočeský	10,93
Ústecký	9,71
Vysočina	5,30

Zdroj: Zákon o sociálních službách (12.10.2019)

Krajům, obcím s rozšířenou působností je poskytován příspěvek tzv. účelové dotace. Dotace je udělena ministerstvem podle zvláštního právního předpisu. Dotace ze státního rozpočtu je obcím s rozšířenou působností poskytnutá z rozpočtu kraje. Kraj v této činnosti vykonává přenesenou působnost [10].

Dotace mohou být vypláceny za účelem pomoci sociálních služeb s celostátním či nadregionálním typem, na rozvoj a vzdělávání pracovníků, na kvalitu a na vytvoření střednědobých plánů krajů a obcí či v mimořádných situacích (požár nebo ekologická

havárie aj.). Další formou finančních prostředků poskytované sociálním službám mohou být programy Strukturálních fondů Evropských společenství [10].

3.6 Vývoj sociálních služeb

Sociální služby měly před rokem 1989 jinou formu zaměření, které byly specifikované tzv. ústavní neboli pobytovou službou. V této době se zákon soustředil na dva charakteristické druhy sociálních služeb, tzv. „ústavní sociální péči“ a „další účelová sociální zařízení“. V uvádějícím období především převažovala pečovatelská služba, která však neměla stanovený jednotný rámec. Nabídka, koncept a struktura provozovaných činností se lišila od vykonávaných nynější prostředků.

Ústavní péče byla dříve upřesněná tím, že měla stejně jako v dnešní době chránit klienty, avšak s tím rozdílem, že se je snažila skrývat před vnějším světem. Dále měla nastavený pevný denní harmonogram. Individuální problémy klientů se více řešily formou zdravotnictví. Podmínky přizpůsobené pro jednotlivce nebyly řešeny. Pokoje klientů byly např. až s dvaceti lůžky, hygienické příslušenství bylo společné, veškeré denní činnosti a volnočasové aktivity byly striktně stanovené. Na pokojích nebyl dostatečný klid, osobní prostor, soukromí a respektovaná intimita. Velkou výjimkou bylo partnerské soužití žen a mužů.

Po roce 1989 se začaly rozvíjet nestátní neziskové organizace. Vyvíjely se nové ústavní služby pojmenované jako terénní a ambulantní. Do sociální oblasti se začaly připojovat obce, jež se ujaly sociálních služeb od státu. Další událost v sociálních službách nastala v roce 2002, ve kterém došlo k převelení státních zařízení na kraje. V tomto roce vznikly „Standarty kvality sociálních služeb“, jež byly uveřejněny Ministerstvem práce a sociálních věcí [1].

Cílem standardů je definování kvalitní sociální služby v pojetí, co se od ní předpokládá. Standarty kvality sociálních služeb jsou definované v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění a jsou uvedené ve vyhlášce MPSV č. 505/2006 Sb. Od 1.1.2007 jsou považovány za závažný právní předpis. V celkovém znění je ustanoveno dle MPSV patnáct standardů. Každý standard má svá kritéria rozdělená do dalších bodů, které musí mít podle standardů zformulované každá sociální služba a je povinností jmenované standardy dodržovat a aktualizovat [21].

3.7 Smlouva o poskytování sociálních služeb

Ze zákona o sociálních službách vyplývá, že jde-li o poskytovatele služeb sociální péče, poskytovatel a klient jsou povinni uzavřít smlouvu o poskytnutí sociální služby. Uzavřená smlouva chrání oba subjekty.

3.8 Registr poskytovatelů sociálních služeb

Krajský úřad spravuje registr poskytovatelů sociálních služeb. Do něj uvádí poskytovatele sociálních služeb, kterým bylo vystavěno prohlášení o registraci. Do registru je povinen být zapsán prostřednictvím žádosti poskytovatel sociální služby ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, speciální lůžková zdravotnická zařízení hospicového typu a dětský domov. Registr je zřízen v listinné a elektronické podobě. Krajský úřad vede listinnou formu a zároveň je i správcem elektronické podoby registru.

Pokud se jedná o listinnou i elektronickou formu registru, kdy je žadatelem právnická osoba, obsahuje žádost obchodní firmu nebo název, sídlo organizační složky, identifikační číslo a statutární orgán. Je-li žadatelem fyzická osoba, obsahuje jméno, příjmení, místo trvalého či faktického pobytu, datum a místo narození. Pokud se jedná o žadatele typu organizační složka státu nebo územního samosprávného celku uvádí se název, sídlo, identifikační číslo zřizovatele, jméno a příjmení vedoucího složky. V neposlední řadě jsou v žádosti obsažené údaje o poskytovaných sociálních službách, kde je uvedeno, o jaký druh služby se jedná, komu je služba určena, jaký personál zajišťuje chod sociální služby, časový rozsah poskytování sociální služby, název, místo, celková kapacita zařízení, vypracovaný plán finančního zabezpečení, opatření zdravotní péče a den zahájení poskytované sociální služby.

Dalšími náležitostmi, které jsou nezbytnou součástí registru v listinné podobě, jsou doložené doklady a úředně ověřené kopie odborné způsobilosti, rozhodnutí o povolení provozního řádu, doklad o právu k danému objektu, potvrzení o daňovém a pojistném nedoplatku a na penále zdravotního pojištění, sociálního zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. U žadatele jako právnické osoby musí být doložena úředně ověřená kopie zakladatelských dokumentů a záznamy o registraci, případně výpis z obchodního rejstříku.

Před zahájením poskytování sociální služby je poskytovatel povinen uzavřít pojistnou smlouvu odpovědnosti za škodu zapříčiněnou při poskytování sociálních služeb. Každý poskytovatel ji musí mít uzavřenou po celou dobu své činnosti. Poté, co pojistnou smlouvu uzavře, je povinen do 15 dnů od jejího uzavření odeslat její úředně ověřenou kopii. Tyto náležitosti musí být též uvedené v listinném registru poskytovatelů sociálních služeb.

Elektronická podoba registru obsahuje identifikační číslo, které bylo poskytovateli přiřazeno. V situaci, kdy mu identifikační číslo přiřazeno nebylo, udělí ho správce základního registru osob, kdy se řídí zákonem o základních registrech. Dále obsahuje číslem pojmenovanou sociální službu, údaje o uskutečněné inspekci poskytované sociální služby včetně výsledku a informace o výsledku vykonané kontroly za účelem zjištění, zda jsou dodržovány podmínky vytyčené podle registru.

Dále jsou v elektronické podobě uvedené informace o kapacitě, technickém, materiálním a personálním zabezpečení, nabízející základní a další druhy činností (tzv. fakultativní činnosti – diskotéka, výlety, ples, divadlo, společenské aktivity, aj.). Jakým způsobem je sociální služba financována, zjednodušené údaje o osobách, jimž je sociální služba určena, a jedincích, u kterých nebyla uzavřena smlouva o poskytnutí sociální služby z důvodu nenabízené sociální služby, z nedostatečné obsáhlosti k poskytnutí sociální služby, žadatel o pobytovou sociální službu s velmi vážným zdravotním stavem a žadatel, jenž porušil uzavřenou smlouvu v době kratší než šest měsíců. Poskytovatel zapsaný v registru je dle zákona povinen nahlásit krajskému úřadu uvedené informace pomocí elektronického systému stanoveném ministerstvem nejpozději do 30. června za předešlý kalendářní rok. Úlohou příslušného krajského úřadu je kontrola údajů [10].

3.9 Domovy pro seniory

Domovy pro seniory jsou určeny k bydlení starých lidí, kteří z různých důvodů nemohou žít ve svém přirozeném domácím prostředí a zvolili si formu dalšího bydlení v seskupení svých vrstevníků, kde je poskytována podpora sociálních služeb snadno dostupných a shodných k jejich určitým potřebám. Příčinou výběru formy tohoto bydlení může být obtížná sociální situace (neadekvátní bydlení, vysoký věk, samota, odloučení od vnějšího prostředí) nebo dlouhotrvající zhoršení zdravotního stavu (porucha pohyblivosti, poznávacích procesů – zhoršení pozornosti, paměti, myšlení nebo dalších zdravotních překážek), což je velice náročné na zajišťování kvalitní domácí péče ze strany rodiny

nebo terénní služby. Nedílnou částí při poskytování sociálních služeb jako je domov pro seniory je zabezpečení zdravotní péče především ošetrovatelské a rehabilitační. Základním hlediskem každého domova pro seniory je zajistit dlouhodobě zdravotní i sociální péči a napomáhat k vývoji hodnotného života seniorů, jejich nezávislosti, samostatnosti a zapojení do vnějšího společenství [11].

Dříve byl domov pro seniory nazýván domovem důchodců, nová terminologie se začala používat v roce 2006, kdy se v tomto roce přijal zákon o sociálních službách. Navíc byly vytvořeny domovy se zvláštním režimem. Jedná se o pobytovou službu poskytovanou osobám se sníženou soběstačností z důvodu dlouhodobého psychického onemocnění, vytvořené závislosti na návykových látkách, jedincům se stařeckou, Alzheimerovou demencí a jinými druhy demencí. Tato sociální služba je z velké části poskytována starým lidem. Zakladatelem domovů pro seniory může být krajský úřad či obec, nestátní neziskové organizace, církev nebo soukromé firmy.

„K 31.12.2011 bylo v registru sociálních služeb zapsáno 488 domovů pro seniory a 205 domovů se zvláštním režimem (tyto dvě služby jsou často zajišťovány stejným poskytovatelem ve stejném objektu). Celkově činí kapacita domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem více než 46 000 lůžek, což znamená, že jedno lůžko připadá v ČR zhruba na 35 000 obyvatel ve věku nad 65 let. S ohledem na očekávaný demografický vývoj lze předpokládat, že tato kapacita nebude dostáčet [11, s. 434].“

V koncepci zákona o sociálních službách neslouží domovy pro seniory v naší zemi pro seniory soběstačné a zdravé. Zařízení nenabízí pouze ubytování pro klienty, ale zároveň poskytuje různé volnočasové aktivity, chystá a podává stravu, zajišťuje zdravotní a ošetrovatelskou péči. V zařízení působí různé druhy profesí s podmínkou požadovaného kvalitního vzdělání, zejména jde o zdravotníky, sociální pracovníky a sociální pedagogy, pečovatele, ergoterapeuty, fyzioterapeuty aj. Celkové prostředí domova je vedeno k tomu, aby se senioři cítili podobně jako ve svém předchozím přirozeném sociálním prostředí, mohli rozvíjet své schopnosti, tvořivost a udržet si zachovalé dovednosti [11].

Domovy pro seniory svým klientům poskytující následující základní činnosti:

- a) Poskytují ubytování, úklid, praní, menší opravy oblečení a ložního prádla, včetně žehlení.
- b) Obstarávají celodenní zajištění stravy, které je zohledněné k věku, vyvážené stravě a dietnímu stravování.
- c) Poskytují pomoc při každodenních úkonech souvisejících s péčí o vlastní osobu – oblékání, svlékání, přesun na lůžko či vozík, vstávání z lůžka, uléhání, změna poloh, podávání jídla a pití, samostatném pohybu a prostorovou orientací.
- d) Pomáhají při osobní hygieně, se základní péčí o vlasy a nehty, při užití toalety.
- e) Zprostředkovávají kontakt se společnostmi, pomáhají k obnově rodinných vztahů a kontaktů, podporují seniora při začleňování do společnosti.
- f) Nabízí sociálně terapeutické činnosti, jejichž cílem je rozvíjet a udržovat schopnosti a dovednosti seniora.
- g) Nedílnou součástí jsou poskytované aktivizační činnosti, do kterých patří volnočasové a zájmové aktivity, pomoc při upevňování kontaktu s přirozeným sociálním prostředím, cvičení zaměřené na motorické, psychické a sociální schopnosti.
- h) Poskytují pomoc při prosazování práv, oprávněných zájmů a při zajišťování individuálních záležitostí [12].

3.10 Charakteristika stáří a stárnutí v pojetí senior

„Stáří je obecné označení pozdních fází ontogeneze. Jde o poslední vývojovou etapu, která uzavírá, završuje život osobnostně, duševně, spirituálně i tělesně. Současně jde o sociální charakteristiku. Povaha stáří je tedy dvojnásobně dvojaká: zrání se prolíná s involucí, s ubýváním sil a aspekty biologické se prolínají se sociálními [13, s 11].“

Stárnutí se projevuje změnou struktury a funkcí organismu jedince. V procesu biologického stárnutí dochází k poklesu imunity, senior je více náchylný k různým nemocem, objevují se vyšší rizika nádorových onemocnění, hůře se zocelují rány a vazivo přestává být příliš pružné. Faktorem ovlivňující rychlejší proces stárnutí jsou nemoci prodělané v dětství i v dalším věku, špatná životospráva, nedostatek pohybu, nevyvážená strava, kouření, alkohol a stres.

V dnešní době je používán pojem senior pro toho, kdo překročil hranici 65 let. V tomto věku většinou dochází ke zhoršení a změnám. Vědecky je dokázané, že u 90 % osob starších nad šedesát let se vyskytují omezené zrakové schopnosti a u 30 % osob se projevuje zhoršení u schopností sluchových. Dále může u kognitivních funkcí nastat zhoršení paměti. U krátkodobé paměti se projevuje poškození většinou dříve než u dlouhodobé [14].

Každý jedinec stárne jiným tempem, vše závisí na tom, jaký žil senior život, jakým způsobem se stravoval, jak pečoval o své fyzické i psychické zdraví. Tyto faktory mohou ovlivnit rychlejší či pomalejší stárnutí.

Světová zdravotnická organizace (WHO) rozděluje stáří na: střední či zralý věk (45–59 let), vyšší či rané stáří (60–74 let), stařecký věk či sénium (75–89 let) a dlouhověkost (90 let a více). V současné době rané stáří zastupují senioři mladšího věku a od sedmdesátého pátého roku hovoříme o opravdovém stáří [15].

Jedinec v raném stáří (60–74 let) se může věnovat tomu, co má rád, najít si nové koníčky a aktivity, na které v předešlých letech nezbyl čas, užívat si vnoučat a přizpůsobit se novému životu. V tomto období se nevyskytují příliš velká omezení. Fyzické i duševní možnosti jsou u většiny zachovalé. Muži i ženy se nadále věnují svému zaměstnání. Tato životní etapa je charakteristická péčí o vnoučata. Období sénium či stařecký věk (75–89 let) vystihuje pravé stáří. V tomto období dochází ke zhoršení zdravotního stavu, k poklesu všech funkcí. Senior začíná být nesoběstačný, postupně dochází ke zhoršování paměti, začínají vznikat problémy s udržení nově sdělených informací a úbytkem celkové aktivity [16].

4 Charakteristika správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín

Správní obvod obce s rozšířenou působností (SO ORP) Děčín leží na severu Ústeckého kraje. Sousedními městy jsou Ústí nad Labem, Litoměřice, Česká Lípa, Nový Bor, Varnsdorf a Rumburk. SO ORP Děčín je území ležící na hranici státní Spolkové republiky Německo. Z pohledu okresu Ústeckého kraje se Děčín svou rozlohou 17 % umístil na 4. pořadí, ačkoliv samotná rozloha města Děčín činí 118 km².

Oblast je výjimečná svou přírodní krásou a bohatstvím, pro které jsou typické skalní formace v pískovcových skalách. Nejvyšším bodem je Děčínský Sněžník, který měří 723 m. n. m. Oproti nejvyššímu bodu je nejnižším položeným bodem hladina řeky Labe ve Hřensku, která má nadmořskou výšku jen 115 m n. m. Tento bod lze i považovat za nejnižší položený bod nacházející se v České republice. V ORP se dále nachází Děčínská vrchovina s tabulovou horou Děčínský Sněžník a rozlehlá krajina Labských pískovců, která je součástí Chráněné krajiny Českého Švýcarska, utvořená pískovcovými skalními útvary a vytvořeným říčním údolím (soutěskami).

Nejproslulejším místem je Pravčická brána, a největším vodním tokem řeka Labe, která je široká 100–150 m a o průměrné vodnosti má hloubku 2,5–3 m. K jejím přítokům patří Ploučnice a Jílovský potok. Řeka Kamenice je posledním přítokem a vlévá se do řeky Labe ve Hřensku [17].

Správní obvod Děčína patří k největším správním obvodům v kraji. Z hlediska rozlohy zaujímá celkem 554 km², což je celkem 10,4 % rozlohy v Ústeckém kraji. Hustota obyvatelstva je 143 ob./km², převážná většina populace bydlí ve správním obvodu [20].

SO ORP Děčín má 34 obcí, z nichž má 5 obcí – Jílové, Děčín, Česká Kamenice, Benešov nad Ploučnicí a Verneřice – určeno statut města, z celkového počtu obcí je město Děčín obcí s rozšířenou působností. Česká Kamenice, Děčín a Benešov nad Ploučnicí jsou obce s pověřeným obecním úřadem.

Tabulka č. 2 uvádí, že správní obvod obce s rozšířenou působností Děčín mělo k 31.12.2018 celkem 77 031 obyvatel, z čehož žen (38 935 obyvatel) bylo více než mužů (38 096 obyvatel).

Tabulka č. 2: Stav obyvatel k 31.12.2018 ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín

Počet obyvatel	Celkem		77 031
Počet obyvatel	Pohlaví	Muži	38 096
		Ženy	38 935
Počet obyvatel	Věková skupina	0–14	12 375
		15–64	48 596
		65 a více	16 060
Průměrný věk	Celkem		42,5
Průměrný věk	Pohlaví	Muži	41,1
		Ženy	43,9

Zdroj: ČSÚ, [online]. [cit. 2019-16-11]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=5&pvokc=65&uroven=50&w=>

Děčínsko je známé průmyslem a cestovním ruchem. Podstatnou roli při utváření tohoto regionu tvoří restrukturalizace průmyslu v 90. letech 20. století, přičemž tato změna způsobila hlavní problém regionu, kterou je nezaměstnanost a užívání návykových látek, což negativně působí na region. K 31.10.2018 byl zjištěn celkový stav uchazečů 2 120 o zaměstnání. Region Děčínsko má v oblasti sociální prevence problém s vysokým počtem zadluženosti obyvatelstva, sociálně vyloučenými lokalitami a zvyšováním drogově závislých jedinců a gamblerů. Stále stoupá nezbytnost terénních programů a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež [18].

V tabulce č. 3 jsou uvedené obce správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín. Obce se dále rozdělují na 121 částí a 192 základních sídelních jednotek. Hustota osídlení činí 140 obyvatel na 1 km², více jak polovina občanů žije ve Statutárním městě Děčín. Struktura obyvatel je zastoupena převážně stárnoucí populací. Za rok 2010–2016 došlo ke snížení celkového počtu žijících občanů, za hlavní příčinu se považuje pokles nově narozených dětí, snížení přistěhovalců a odchod mladé vzdělané generace do jiných částí republiky, především kvůli ekonomickým důvodům.

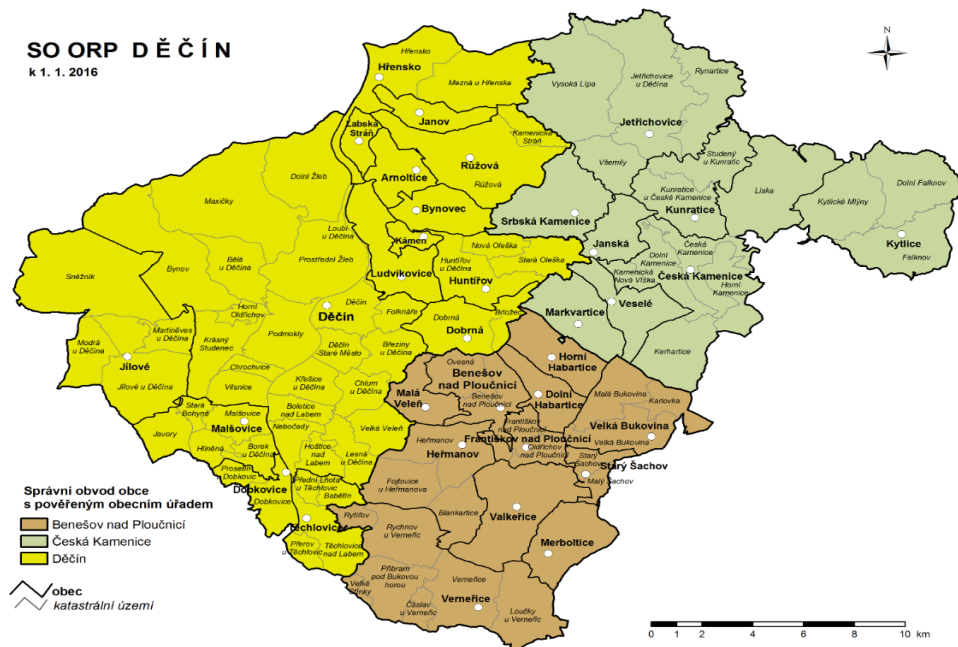
Tabulka č. 3: Obce správního obvodu ORP Děčín

Vyjmenované obce správního obvodu ORP Děčín		
Arnoltice	Hřensko	Malá Veleň
Benešov nad Ploučnicí – obec s pověřeným obecním úřadem (POÚ), město	Huntířov	Malšovice
Bynovec	Janov	Markvartice
Česká Kamenice – město, obec s pověřeným obecním úřadem (POÚ)	Jánská	Merboltice
Děčín – město, obec s pověřeným obecním úřadem (POÚ), ORP	Jetřichovice	Růžová
Dobkovice	Jílové – město	Srbská Kamenice
Dobrná	Kámen	Starý Šachov
Dolní Habartice	Kunratice	Těchlovice
Františkov nad Ploučnicí	Kytlice	Valkeřice
Heřmanov	Labská Stráň	Velká Bukovina
Horní Habartice	Ludvíkovice	Verneřice – město
Veselé		

Zdroj: Veřejná správa online, [online]. [cit. 2019-09-11]. Dostupné z: https://mesta.obce.cz/obce_orp.asp?zujorp=562335

Obrázek č. 1 zobrazuje mapu správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín, která odlišuje správní obvody obce s pověřeným obecním úřadem – Benešov nad Ploučnicí, Česká Kamenice a Děčín. Dále vymezuje obce a katastrální území.

Obrázek č. 1: Mapa správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín

Zdroj: ČSÚ

V příloze č. 1 je uvedená mapa okresu Děčín, který je rozdělen do tří správních obvodů obce s rozšířenou působností (Děčín, Rumburk, Varnsdorf). K 1.1.1016 měl Děčín 49 739 obyvatel, po něm následoval Varnsdorf s počtem obyvatel 15 611 a na třetím místě se umístil správní obvod obce s rozšířenou působností Rumburk s celkovým počtem 11 179 obyvatel. Mezi nejmenší správní obvody s rozšířenou působností je Doubice (102 obyvatel), Janská (187 obyvatel) a Merboltice (192 obyvatel).

Tabulka č. 4: Nabídka sociálních služeb určené seniorům v roce 2016

Název	Forma	Služby sociální péče	Kapacita	Lokalita
Agentura osobní asistenční služby z. ú.	Terénní	Osobní asistence	15 klientů	Děčín 4 – Podmokly
Agentura „NADĚJE“	Pobytová	Odlehčovací sociální služba	13 lůžek	Děčín 26 – Březiny
ADP Anna – komplexní domácí zdravotní a sociální péče	Terénní	Odlehčovací sociální služba	15 lůžek	Děčín 13 – Loubí
	Pobytová	Pečovatelská služba	40 klientů	
Oblastní spolek Českého červeného kříže Děčín	Terénní	Pečovatelská služba		Děčín 4 – Podmokly
	Pobytová	Domov se zvláštním režimem	13 klientů	
Valerie Machová	Terénní	Odlehčovací sociální služba	6 klientů	Děčín 2 – Nové Město
	Pobytová	Domov pro seniory	11 lůžek	
Pečovatelská služba	Terénní	Pečovatelská služba	16 terénní	Děčín 6 – Letná
	Ambulantní		3 ambulantní	
Prosapia, o. s., sdružení pro rodinu	Ambulantní	Denní centrum pro seniory	6 klientů	Děčín 1 – Děčín
	Terénní	Pečovatelská služba	1 klient	
Pečovatelská služba Jílové	Terénní	Pečovatelská služba	X	Jílové – město
Domov pro seniory a pečovatelská služba Česká Kamenice, p. o.	Pobytová	Domov pro seniory	68 lůžek	Česká Kamenice – město
	Terénní	Pečovatelská služba	3 klienti	
Domovy pro seniory	Pobytová	Domov pro seniory	55 lůžek	Děčín 2 – Nové Město
Domov se zvláštním režimem	Pobytová	Domov se zvláštním režimem	46 lůžek	Děčín 2 – Nové Město
Oblastní charita Česká Kamenice	Pobytová	Domov se zvláštním režimem	28 lůžek	Česká Kamenice – město

Klub seniorů „Zlatý podzim“		x		Děčín 4 – Podmokly
Seniorský klub dobré pohody		x		Děčín 3 – Staré Město
Senioři – Školství – ČMOS	Dobrovolná organizace	x		Děčín 1 – Děčín
Svaz důchodců České republiky, MO Děčín	Organizace	x		Děčín 4 – Podmokly
Univerzita třetího věku				Děčín 1 – Děčín

Zdroj: Sociální průvodce Děčína – informační katalog Statutárního města Děčín, vlastní zpracování

Tabulka č. 4 charakterizuje jednotlivé sociální služby určené seniorům, o jakou formu sociální služby se jedná, jaký druh služby sociální péče poskytuje, jakou má celkovou kapacitu klientů včetně lůžek, v jaké městské části a v jeho blízkém okolí je služba provozována. V ORP Děčín jsou zastoupené všechny formy sociálních služeb. Senioři mají možnost využít seniorské kluby, svazy nebo univerzitu třetího věku.

Nabídka sociálních služeb určená seniorům byla získána z informačního katalogu Statutárního města Děčín – Sociální průvodce Děčína, který byl zpracován odborem sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města Děčín v součinnosti koordinačních skupin komunitního plánování. Cílem bylo zvýšit informovanost občanů o poskytovaných sociálních službách, které se nachází ve městě a jeho blízkém okolí. Průvodce poskytuje informace o Statutárním městě Děčín v souvislosti se sociálními službami, odkazuje na odbor sociálních věcí a zdravotnictví, oddělení sociální práce a služeb a oddělení sociálně-právní ochrany dětí, dále se zaměřuje na Centrum sociálních služeb Děčín, p.o. (udává informace o Městském úřadu Česká Kamenice, Městském úřadu Benešov nad Ploučnicí) a Úřad práce ČR – krajskou pobočku v Ústí nad Labem – kontaktní pracoviště Děčín (popisuje činnost oddělení evidence a podpor v nezaměstnanosti, oddělení zprostředkování, oddělení poradenství a dalšího vzdělávání, oddělení trhu práce, oddělení státní sociální podpory a dávek pěstounské péče, oddělení dávek hmotné nouze, oddělení dávek příspěvku na péči a dávek pro osoby se zdravotním postižením).

Průvodce podrobně popisuje služby pro seniory, osoby se zdravotním postižením (OZP), rodiny, děti a mládež a osoby v krizi. Každá sociální služba je nejprve uvedena svým oficiálním názvem, je u ní uvedena adresa, kontakty, o jaký druh sociální služby se jedná,

zda je poskytována terénní, ambulantní či pobytovou formou, jakým způsobem je činnost prováděná, na co se daná služba zaměřuje, jaká je provozní doba, komu je služba určena, kdo je cílovou skupinou, její kapacita, dostupnost a jedná-li se o službu zpoplatněnou, pak informace o sazebníku služeb.

Katalog nejen vyjmenovává sociální služby jmenovaných skupin, ale zároveň jim nabízí možnosti volnočasových aktivit. Senioři mohou využít Klub seniorů „Zlatý podzim“, kde se uskutečňují společenské, kulturní a vzdělávací programy, besedy o zdravém životním stylu a další. Seniorský klub dobré pohody umožňuje seniorům strávit příjemné chvílky ve společnosti svých vrstevníků a vypůjčuje i kompenzační pomůcky. Svaz diabetiků ČR – územní organizace ČR – pořádá výlety, týdenní zdravotní pobyty, dny zdraví či poradenské dny. Senioři – Školství – Českomoravský odborový svaz pracovníků zapojuje seniory do aktivního života, pořádá výlety autobusem nebo vlakem, jezdí i na týdenní relaxační pobyty.

Průvodce je pro občany volně dostupný na stránkách Magistrátu města Děčín, v tištěné verzi na podatelkách magistrátu, u poskytovatelů služeb a v socio-info centru.

5 Analytická část

5.1 Demografický vývoj

Při hodnocení vybavenosti poskytovaných sociálních služeb v určitých regionech je nutné brát v potaz, že ve vybavenosti sociálních služeb není možné prosazovat stejná stanoviska po celém území, jelikož je každý region charakteristický determinujícími odlišnostmi vycházejícími např. z míry urbanizace, z rozsahu dodržovaných tradičních funkcí rodiny souvisejících s péčí o starou generaci, z různých společenských změn, z rozlohy obcí nebo z věkové, kvalifikované a ekonomické aktivity obyvatelstva daného území. [19].

Demografický vývoj v Děčíně a ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín

Město Děčín vykazuje z pohledu demografického vývoje záporné tendence. Celkově dochází k poklesu celkového stavu obyvatelstva, u kterého dochází ke snížení porodnosti a odchodu lidí do jiných měst.

V tabulce č. 5 je uveden stav obyvatel podle věku a pohlaví v Děčíně v letech 2009–2018, kde je viditelný klesající stav obyvatelstva. Téměř od roku 2009 do roku 2018 je patrný pokles celkového počtu. V roce 2009 byl celkový stav 52 260 obyvatel a v roce 2018 mělo město 48 809 obyvatel. Lze tedy říci, že celkový stav od roku 2009 do roku 2018 klesl o 3451 obyvatel. U mužského pohlaví došlo od roku 2009 do roku 2018 k celkovému snížení o 1840 mužů a každý rok docházelo k poklesu mužského pohlaví. V zastoupení ženského pohlaví došlo od roku 2008 do roku 2018 k propadu o 1602 žen, téměř od uvedených let je evidentní pokles u ženského pohlaví, s výjimkou roku 2012, kdy byl zaznamenán vyšší počet žen z předešlého roku, a to v celkovém počtu o 4 ženy.

Seniorů ve věku 65 let a více bylo v roce 2009 celkem 7747. V roce 2018 byl zaznamenán růst počtu seniorů na 10 433, takže došlo k celkovému navýšení o 2686 seniorů.

Tabulka č. 5: Stav obyvatel podle věku a pohlaví v Děčíně za období v letech 2009–2018

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Počet obyvatel celkem k 31.12.	52 260	51 691	50 311	50 289	50 104	49 833	49 739	49 521	49 226	48 809	
v tom pohlaví	muži	25 605	25 136	24 445	24 389	24 302	24 166	24 133	24 031	23 929	23 756
	ženy	26 655	26 555	25 866	25 900	25 802	25 667	25 606	25 490	25 297	25 053
v tom	0–14	7 823	7 875	7 805	7 952	8 015	7 999	8 074	8 042	8 005	7 885
ve věku (let)	15–64	36 690	35 878	34 173	33 516	32 875	32 325	31 858	31 407	30 962	30 491
	65 a více	7 747	7 938	8 333	8 821	9 214	9 509	9 807	10 072	10 259	10 433
Průměrný věk	40,4	40,6	41,1	41,2	41,4	41,7	41,9	42,2	42,4	42,7	

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Celkový stav ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Děčín v období 2009–2018 klesl o 3473 obyvatel. V každém roce převažuje vyšší počet ženského pohlaví oproti mužskému. Stejně jako u celkového počtu obyvatel docházelo ke snížení občanů u obou pohlaví. Tabulka č. 6 poukazuje na tři věkové kategorie ve věku 0–14 let, 15–64 let a 65 let a více. Nejvyšší růst obyvatel se projevil u věkové skupiny 65 let a více, která potvrzuje, že se prodlužuje délka života. K navýšení došlo za dané období i u věkové kategorie 0–14 let, které je ovšem pouze minimální. V produktivní generaci (15–64 let) je pokles obyvatel velmi znatelný. Od roku 2009 do roku 2018 se počet této generace snížil o 8528 žijících občanů. Jedním z důsledků je např. migrace obyvatel do větších měst za lepšími pracovními příležitostmi a vyšším finančním zajištěním.

Tabulka č. 6: Demografická ročenka správního obvodu ORP Děčín – 2009 až 2018

Rok		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stav obyvatel k 31.12.		80 504	79 982	78 569	78 588	78 204	78 006	77 902	77 715	77 493	77 031
v tom ve věku:	0–14	12 129	12 181	12 209	12 427	12 406	12 451	12 553	12 576	12 546	12 375
	15–64	57 124	56 220	54 144	53 134	52 070	51 281	50 511	49 804	49 235	48 596
	65 +	11 251	11 581	12 216	13 027	13 728	14 274	14 838	15 335	15 712	16 060
Muži		40 035	39 576	38 833	38 799	38 608	38 536	38 488	38 398	38 344	38 096
v tom ve věku:	0–14	6 240	6 253	6 288	6 374	6 347	6 396	6 447	6 438	6 451	6 369
	15–64	29 276	28 658	27 500	26 942	26 452	26 059	25 686	25 397	25 149	24 870
	65 +	4 519	4 665	5 045	5 483	5 809	6 081	6 355	6 563	6 744	6 857
Ženy		40 469	40 406	39 736	39 789	39 596	39 470	39 414	39 317	39 149	38 935
v tom ve věku:	0–14	5 889	5 928	5 921	6 053	6 059	6 055	6 106	6 138	6 095	6 006
	15–64	27 848	27 562	26 644	26 192	25 618	25 222	24 825	24 407	24 086	23 726
	65 +	6 732	6 916	7 171	7 544	7 919	8 193	8 483	8 772	8 968	9 203

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V tabulce č. 7 je uvedený index hospodářského zatížení (IHZ), index závislosti mladých (IZM) a závislosti starých (IZS) ve SO ORP Děčín, který ukazuje, jaký je počet osob, které musí živit svou prací jeden produktivní obyvatel. Podle vypočtených roků v období 2009 až 2018 je index hospodářského zatížení nejnižší v roce 2009 a každým rokem se zvyšuje. V roce 2009 byl IHZ 1,409 a v roce 2018 byl s porovnáním roku 2009 IHZ mnohem vyšší, činil 1,585 neproduktivních osob, což znamená, že jedna produktivní osoba (15–64 let) živila svou prací více jak jednu neproduktivní osobu.

Index závislosti mladých představuje, kolik počtu mladých osob ve věku (0–14 let) je na jednu produktivní osobu (15–64 let). Z vypočtených údajů lze vidět, že index závislosti mladých byl v roce 2009 nižší než v roce 2018. Osoba v produktivním věku živila v roce 2009 celkem 0,212 osob předproduktivního věku (0–14 let) a v roce 2018 náleželo produktivní osobě 0,255 mladých osob.

Šedé zatížení představuje index závislosti starých lidí, kteří dle vypočtených údajů charakterizují, kolik osob v postproduktivním věku (65 a více let) připadá na ekonomicky aktivního jedince v produktivním věku (15–64 let). Z vypočtených údajů lze vidět růst

postproduktivního obyvatelstva. V roce 2009 náležela 0,197 osoby postproduktivního věku na jednoho produktivního jedince a v období 2018 bylo celkem 0,330.

Tabulka č. 7: Ukazatele demografického vývoje ve správním obvodu ORP Děčín v letech 2009–2018

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
IHZ	1,409	1,423	1,451	1,479	1,502	1,521	1,542	1,560	1,574	1,585
IZM	0,212	0,217	0,225	0,234	0,238	0,243	0,249	0,253	0,255	0,255
IZS	0,197	0,206	0,226	0,245	0,264	0,278	0,294	0,308	0,319	0,330

Vlastní zpracování

V tabulce č. 8 je vypočten index stáří u celkového obyvatelstva v obci s rozšířenou působností Děčín, kde je zaznamenán i výpočet mužského a ženského pohlaví. Ukazatel se od roku 2009 zvyšuje, což znamená, že lidé stárnou a dochází k prodlužování délky života.

Tabulka č. 8: Index stáří obyvatelstva správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín 2009–2018

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obyvatelstvo celkem										
Index stáří (65+ / 0–14 v %) muži	72,4	74,6	80,2	86,0	91,5	95,1	98,6	101,9	104,5	107,7
Muži										
Index stáří (65+ / 0–14 v %) ženy	114,3	116,7	121,1	124,6	130,7	135,3	138,9	142,9	147,1	153,2
Ženy										
Index stáří (65+ / 0–14 v %) celkem	92,8	95,1	100,1	104,8	110,7	114,6	118,2	121,9	125,2	129,8

Vlastní zpracování

Průměrný věk obyvatel ve SO ORP v Děčíně zvýšil u celkového počtu obyvatel, u mužského i u ženského pohlaví. V roce 2009 byl průměrný věk 40,1 let v roce 2018 činil 42,5 let. U mužského pohlaví nastalo zvýšení průměrného věku o 2,4 roky. Ženám se průměrný věk posunul o 2,3 roky (tabulka č. 9).

Tabulka č. 9: Průměrný věk obyvatelstva správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín v letech 2009–2018

Rok		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Průměrný věk	celkem	40,1	40,4	40,7	41,0	41,2	41,5	41,8	42,0	42,2	42,5
Průměrný věk	muži	38,7	38,9	39,3	39,5	39,8	40,1	40,4	40,6	40,9	41,1
Průměrný věk	ženy	41,6	41,8	42,2	42,4	42,6	42,9	43,2	43,4	43,6	43,9

Vlastní zpracování

5.2 Analýza struktury sociálních služeb ve SO ORP Děčín

V příloze č. 2 je uveden přehled počtu sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín (Jílové, Děčín, Benešov nad Ploučnicí, Verneřice, Hřensko a další), v němž je uveden poskytovatel, název sociálních služeb, adresa zařízení, správní obvod ORP Děčín a druh poskytované sociální služby. Obec s rozšířenou působností Děčín má ke dni 31.12.2019 dle registru poskytovatelů služeb MPSV celkem 70 poskytovaných sociálních služeb. Služby jsou zaměřené na děti, mládež, seniory, osoby bez přístřeší, osoby nacházející se v tíživé sociální situaci, zdravotně znevýhodněné, postižené osoby a osoby ohrožené sociálním prostředím.

Pro přehlednost byla zpracována tabulka č. 10, která zároveň uvádí celkový počet poskytovaných sociálních služeb v obci s rozšířenou působností Děčín v letech 2014–2019. V tabulce je u každé sociální služby vypočítán průměrný koeficient růstu, který byl převeden na procenta. Sociální služby ve větší části nebyly rozšířeny a jejich počet se nenavýšoval. Jedná se o službu osobní asistence, pečovatelskou službu, denní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, azylové domy, noclehárny, kontaktní centra, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, centra denních služeb, nízkoprahová denní centra, ranou péči, služby následné péče, sociálně terapeutické dílny, chráněné bydlení, intervenční centra a podporu samostatného bydlení. U ostatních sociálních služeb došlo k nárůstu počtu poskytovaných sociálních služeb a u žádných služeb nedošlo ke snížení počtu dle

průměrného koeficientu růstu. Největší vzrůst počtu sociálních služeb byl zaznamenán u domovů pro seniory, dále u sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením, u terénních programů, u domovů se zvláštním režimem, u nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, u sociální rehabilitace, u odborného sociálního poradenství a u odlehčovacích služeb. V průměrném vyčíslení z celkového počtu nabízených sociálních služeb ve správním obvodu ORP Děčín došlo k navýšení za období 2014–2019 o 4,21 %.

Tabulka č. 10: Přehled počtu sociálních služeb ve správním obvodu ORP Děčín v období 2014–2019

Sociální služba	Přehled sociálních služeb ve správním obvodu ORP Děčín						\bar{k} průměrný koeficient růstu	Průměrný roční přírůstek (%)
	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Osobní asistence	1	1	1	1	1	1	1	0
Pečovatelská služba	7	7	7	7	7	7	1	0
Domovy pro seniory	2	2	3	2	4	4	1,15	14,88
Denní stacionáře	1	1	1	1	1	1	1	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2	2	2	2	2	2	1	0
Azylové domy	1	1	1	1	1	1	1	0
Noclehárny	1	1	1	1	1	1	1	0
Kontaktní centra	1	1	1	1	1	1	1	0
Terénní programy	3	3	3	3	5	5	1,11	10,76
Sociální rehabilitace	4	4	4	4	4	6	1,08	8,45
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1	1	1	1	1	2	1,15	14,87
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	3	3	3	3	3	3	1	0
Odborné sociální poradenství	8	8	9	10	10	11	1,07	6,57
Centra denních služeb	1	1	1	1	2	1	1	0
Nízkoprahové denní centrum	2	2	2	2	1	2	1	0
Raná péče	1	1	1	1	1	1	1	0
Odlehčovací služby	3	2	2	2	5	4	1,06	5,93
Služby následné péče	1	1	1	1	1	1	1	0
Domovy se zvláštním režimem	2	2	3	3	3	3	1,08	8,45
Sociálně terapeutické dílny	3	3	3	3	3	3	1	0
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	2	2	2	2	3	3	1,08	8,45
Chráněné bydlení	4	4	4	4	4	4	1	0

Intervenční centrum	1	1	1	1	1	1	1	0
Podpora samostatného bydlení	2	2	2	2	2	2	1	0
Celkový počet ve SO ORP Děčín	57	56	59	59	67	70	1,04	4,21

Zdroj: MPSV – registr poskytovatelů služeb, vlastní zpracování

V tabulce č. 11 a 12 je zpracován z poskytnutých podkladů subjektů sociálních služeb přehled počtu přijatých a odmítnutých klientů v Domově pro seniory – CSS Děčín, p.o a v Domově se zvláštním režimem – CSS Děčín, p.o. za období 2016–2018. Ke dni 17.12.2019 měl Domov pro seniory – CSS Děčín, p.o. v evidenci 244 žadatelů. Za období 2016–2018 měl celkem 169 žádostí o přijetí, z čehož bylo vyhověno méně jak polovině, a to celkem 33 klientům (20 %) a 136 klientů (80 %) bylo odmítnuto. Zamítnuté žádosti nadále vzrůstají. Dne 17.12.2019 měl Domov se zvláštním režimem – CSS Děčín, p.o. evidován 189 žadatelů. Za rok 2016, 2017, 2018 celkem přijal 37 klientů (30 %) a 86 klientům (70 %) byla žádost o službu zamítnuta. Od roku 2016 počet neuspokojených žádostí z kapacitních důvodů stále roste.

Tabulka č. 11: Domov pro seniory – Centrum sociálních služeb Děčín, p.o.

x	Počet přijatých klientů		Počet odmítnutých klientů		Celkem
	Klienti	%	Klienti	%	
Rok					Počet žadatelů
2016	14	25	42	75	56
2017	8	15	45	85	53
2018	11	18	49	82	60
Celkem	33	20 %	136	80 %	169

Vlastní zpracování

Tabulka č. 12: Domov se zvláštním režimem – Centrum sociálních služeb Děčín, p.o.

x	Počet přijatých klientů		Počet odmítnutých klientů		Celkem
	Klienti	%	Klienti	%	
Rok					Počet žadatelů
2016	13	57	10	43	23
2017	12	32	25	68	37
2018	12	19	51	81	63
Celkem	37	30 %	86	70 %	123

Vlastní zpracování

V tabulce č. 13 jsou prostřednictvím registru poskytovatelů služeb MPSV zmapovány poskytované ambulantní, pobytové a terénní sociální služby určené seniorům, osobám s chronickým a duševním onemocněním ve věku nad 65 let a více. V předposledním sloupečku je vypočítán průměrný koeficient růstu, který udává za vybrané časové období 2014–2019, o jakou hodnotu se navýšil či snížil počet poskytovaných sociálních služeb. Poslední sloupec procentuálně vyjadřuje totéž. Z tabulky je evidentní, že jednotlivé sociální služby se spíše neměnily. Největší nárůst byl zaznamenán u ambulantních služeb v sociálně aktivizačních službách pro seniory a osoby se zdravotním postižením, u pobytových služeb v domovech pro seniory a u terénních služeb v odlehčovacích službách. Důvodem rozšíření počtu sociálních služeb a navyšování kapacit je především ten, že se zvyšuje počet seniorů a zdravotně chronicky či duševně nemocných osob, které mají zájem o dané sociální služby. Vyhovění žádosti klienta o přijetí je nedostatečné a neuspokojených žadatelů stále přibývá, proto se stát a kraj na základě kvalitně vypracovaných plánů komunitního plánování snaží rozšiřovat kapacity služeb a vytvářet nové registrované sociální služby.

Tabulka č. 13: Přehled sociálních služeb seniorů, osob s chronickým a duševním onemocněním ve správním obvodu ORP Děčín v období 2014–2019

Sociální služby	Přehled sociálních služeb pro seniory ve správním obvodu ORP Děčín						\bar{k} průměrný koeficient růstu	Průměrný roční přírůstek (%)
	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Ambulantní služby								
Odborné sociální poradenství	3	3	3	4	4	4	1,06	5,92
Centra denních služeb	1	1	1	1	1	1	1	0
Intervenční centra	1	1	1	1	1	1	1	0
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1	1	1	1	1	2	1,15	14,87
Pečovatelská služba	1	1	1	1	1	1	1	0
Celkový počet ambulantních služeb	7	7	7	8	8	9	1,05	5,16
Pobytové služby								
Domovy pro seniory	2	2	3	2	4	4	1,15	14,88
Domovy se zvláštním režimem	2	2	3	3	3	3	1,08	8,45
Chráněné bydlení	4	4	4	4	4	4	1	0
Odlehčovací služby	2	1	1	1	3	2	1	0
Celkový počet pobytových služeb	10	9	11	10	14	13	1,05	5,39
Terénní služby								
Pečovatelská služba	7	7	7	7	7	7	1	0
Odlehčovací služby	1	1	1	1	3	2	1,15	14,88
Odborné sociální poradenství	2	2	2	3	3	3	1,08	8,45
Osobní asistence	1	1	1	1	1	1	1	0
Celkový počet terénních služeb	11	11	11	12	14	13	1,03	3,41
Celkový počet služeb seniorů	28	27	29	30	36	35	1,05	4,54

Zdroj: MPSV – registr poskytovatelů služeb, vlastní zpracování

5.3 Informace o sociálních službách

Pro rychlý přehled dostupných informací o sociálních službách byl vytvořen katalog sociálních služeb pro Ústecký kraj. Katalog vznikl prostřednictvím uskutečněného projektu s názvem „Katalog sociálních služeb, zkvalitnění jejich nabídky a vzdělávání jejich poskytovatelů“. Provedení projektu bylo dotováno Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Hlavním cílem je stupňování přístupnosti a kvality služeb v Ústeckém kraji. Do specifických cílů projektu patří dostatečná informovanost klientů o poskytované nabídce služeb, zavedení systému hodnocení poskytování sociálních služeb a vyšší stupeň kvalifikačních dovedností zaměstnanců získaných nabídkou rekvalifikačních kurzů. Tímto projektem vznikl na webových stránkách přehled sociálních služeb v Ústeckém kraji, který je stále obnovován o nejnovější údaje. Katalog umožňuje vyhledávat na základě vytvořených možností (např. podle okresu/obce, věkové skupiny, formy poskytování, cílové skupiny, služby sociální péče, sociální prevence či sociálního poradenství).

V tabulce č. 14 jsou ke dni 4.1.2020 zjištěné služby sociální péče, sociální prevence a sociální poradenství ve správním obvodu ORP Děčín. Údaje se nachází v katalogu sociálních služeb Ústeckého kraje. V rámci všech služeb bez zaměření na danou cílovou skupinu jsou nejpočetnější skupinou služby sociální prevence, po nich následuje sociální péče a posledním je sociální poradenství. Cílová skupina seniorů má největší zastoupení služeb sociální péče.

Tabulka č. 14: Počet sociálních služeb ve správním obvodu ORP Děčín dle „katalogu sociálních služeb v Ústeckém kraji“

Bez rozlišení cílových skupin	Počet
Sociální poradenství	15
Služby sociální péče	21
Služby sociální prevence	25
Cílová skupina seniori	Počet
Sociální poradenství	1
Služby sociální péče	10
Služby sociální prevence	1

Zdroj: Sociální služby v Ústeckém kraji, vlastní zpracování

5.4 Centrum sociálních služeb Děčín, p.o.

Centrum sociálních služeb v Děčíně patří k největším poskytovatelům sociálních služeb, nepůsobí pouze na Děčínsku, ale i na regionální i celorepublikové úrovni. Statutární město Děčín je zřizovatelem. Centrum bylo založeno usnesením zastupitelstva města Děčín dne 21.10.2004. Zahájení bylo uskutečněno dne 1.1.2015. Účelem je nabízet kvalitní služby sociální péče, sociální prevence a sociální poradenství na základě individuálních potřeb jednotlivých klientů. Veškeré provozované služby se řídí dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Centrum sociálních služeb Děčín je poskytovatelem pečovatelské služby, chráněného bydlení, denního stacionáře, domova pro osoby se zdravotním postižením, domova pro seniory, domova se zvláštním režimem, azylového domu, kontaktního centra, noclehárny, služby následné péče, terénních programů a odborného sociálního poradenství.

Posláním organizace je zajišťovat pomoc a pomáhat lidem v náročné životní situaci prostřednictvím sociální péče, sociální prevence a sociálního poradenství. Pomoc klientovi je založená na aktivním působení, podpoře v rozvoji samostatnosti, motivačních aktivitách a začleňování. Cílem je nabízet občanům města Děčín sociální služby kvalitně a odborně.

5.5 Činnost Domova pro seniory – CSS Děčín, p.o.

Posláním domova pro seniory je poskytovat služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby, poskytování služby dle individuálních potřeb s přehlednutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu klienta. V rámci této péče zajišťovat pomoc při zvládnutí jejich biopsychosociálních potřeb, a tak poskytovat podporu k co nejdelšímu zachování jejich soběstačnosti.

Cílem klientů samostatných je udržet kvantitu, kvalitu a pestrost nabízených akcí, zlepšovat soběstačnost a samostatnost prostřednictvím vhodných aktivizací, udržet, případně i rozšířit osobní, příbuzenské, místní a společenské kontakty.

Cílem domova pro seniory je maximálně podporovat fyzické a duševní zdraví, poskytovat podporu v oblastech právních úkonů, podporovat autonomii klientů v jednání a v sebeurčení (podpora při naplňování jejich práv a oprávněných zájmů, možnost

rozhodovat se o každodenních záležitostech, možnost brát na sebe přiměřené riziko, možnost plánovat svůj život podle svých hodnot).

Mezi hlavní zásady poskytovaných služeb patří dodržování základních lidských práv a svobod osob podle Listiny základních práv a svobod, standardů kvality poskytování sociálních služeb, směrnice Centra sociálních služeb Děčín, p.o., Etického kodexu zaměstnance a operačního manuálu. Komunikovat s klienty, snažit se spolupracovat s jejich rodinnými příslušníky, respektovat individuální postoje a názory, podporovat je v soběstačnosti a samostatnosti. Informovat občany o sociální službě v tištěné i elektronické podobě, o připravených i proběhnutých akcích a aktivitách, o možnosti návštěvy zařízení a informací o službě.

Povinností osob (klienti, zaměstnanci, dobrovolníci, studenti vykonávající odbornou praxi, brigádu či jiné práce) nacházejících se v zařízení či zdržujících se v zařízení poskytovatele jednat tak, aby nebyl narušen klidný život v zařízení, bezpečnost osob, respektovat soukromí klientů, dodržovat zákaz kouření na pokojích a ve všech společných i provozních prostorách, dodržovat zákaz přinášení věcí nebezpečných, zdravotně závadných nebo vzbuzujících odpor.

Cílovou skupinou je osoba, která má sníženou soběstačnost z důvodu věku, je odkázaná na pravidelnou pomoc jiné osoby. Hraniční věk pro přijetí je 65 let.

Sociální služba Domov pro seniory v Děčíně je rozdělena do třech úseků, ve kterých je služba poskytována. První úsek se nachází na Kamenické, v městské části Děčín II – Nové Město, poblíž se nachází Nemocnice Děčín, Krajská zdravotní, a.s. a lesopark. Domov pro seniory je umístěný na okraji města u hlavní silnice ve směru na Českou Kamenici. Výhodou tohoto umístění je i dobře zajištěná Městská hromadná doprava Děčín, která umožňuje lidem dopravit se městskou linkou autobusu č. 207 a 201, neboť autobusová zastávka Kamenická se nachází přímo u domova pro seniory (DS).

Obrázek č. 2: Domov pro seniory – CSS Děčín, p.o. – Úsek 2.1.1 – DS Kamenická

Zdroj: Domov pro seniory

Další část DS se vyskytuje v městské části Děčín III – Staré Město. Značí se jako Úsek 2.2.1 DS Březová. Do této oblasti občané též mohou využít městskou autobusovou linku č. 202 (zastávka Březová či Oblouková), 208 (zastávka Žerotínova) či 209 (zastávka Žerotínova). Budova poskytuje i bezbariérový přístup.

Obrázek č. 3: Domov pro seniory – CSS Děčín, p.o – Úsek 2.2.1 – DS Březová

Zdroj: Domov pro seniory

Úsek 2.4. – DS Krásnostudenecká je umístěný v Děčíně VI – Letná a nachází se na okraji obytného území v poklidné části. Na místo se lze dopravit autobusem Dopravního podniku města Děčín s číslem 201 nebo 207 a vystoupit na zastávce Žatecká. Budova je od zastávky vzdálená přibližně 500 m. V této budově je zahrnutá i pečovatelská služba, která patří pod středisko Centra sociálních služeb Děčín, p.o.

Obrázek č. 4: Domov pro seniory – CSS Děčín, p.o – Úsek 2.4. – DS Krásnostudenecká

Zdroj: Domov pro seniory

5.6 Činnost Domova se zvláštním režimem – CSS Děčín, p.o.

Součástí budovy Domova pro seniory v Děčíně je Domov se zvláštním režimem – CSS Děčín, p.o. Hlavním posláním služby je nabídnout pobytovou službu jedincům se sníženou soběstačností z důvodu chronického duševního onemocnění typu organické duševní poruchy nebo stařecké demence, Alzheimerovy demence, ostatních typů demencí

a deprese. Osoby vyžadující nepřetržitou pomoc od jiné fyzické osoby. Pobytová služba nepřijímá osoby závislé na návykových látkách a jedince se zdravotním stavem vyžadující léčbu ve zdravotnickém zařízení. Služba je poskytována osobám s věkovou hranicí pro přijetí 65 let.

System poskytovanych sociálních potřeb klientů je přizpůsobený k jejich specifickým potřebám. Sociální služba klade důraz na zachování soběstačnosti a na individuální potřeby klientů, zároveň přihlíží k jejich současnému zdravotnímu stavu. V Domově se zvláštním režimem mají klienti poskytovanou obslužnou a ošetrovatelskou péči po dobu 24 hodin denně.

Cíle Domova se zvláštním režimem jsou zaměřené jednak na klienty prostřednictvím sestavených individuálních plánů a jednak na cíle Domova se zvláštním režimem. Mezi cíle klientů patří např. zachovat nebo rozšířit rodinné, místní a společenské kontakty, nabízet kvalitní, rozmanité společenské aktivity a podporovat klienty v jejich soběstačnosti pomocí aktivizačních činností. Celkovými cíli Domova se zvláštním režimem je povzbuzovat fyzické a psychické zdraví, informovat klienty o jejich zdravotním stavu, učit je, jak se mají

starat o své zdraví, pomáhat jim z hlediska právních úkonů. Domov se nachází ve dvou budovách Domova pro seniory na Starém Městě (úsek 2.1.2 – Děčín II) a Novém Městě (úsek 2.2.2 – Děčín III).

5.7 Hospodaření organizace Centra sociálních služeb Děčín, p.o.

Centrum sociálních služeb (CSS) v období 2012–2018 získal finanční prostředky z dotací zřizovatele, vlastních příjmů, zdravotních pojišťoven, Ústeckého kraje, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví, úřadu vlády, Města Česká Kamenice, Města Benešov nad Ploučnicí, Evropského sociálního fondu – Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (ESF OP LZZ), dotací od Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP) a ostatních příjmů. CSS použil poskytnuté finanční prostředky na osobní náklady, potraviny, obědy pro klienty, drobný dlouhodobý hmotný majetek, ostatní materiál, energie, opravy a údržbu, nákupy služeb, odpisy a ostatní. Dále byly CSS Děčín poskytnuté finanční a věcné dary. Přílohy č. 3 a č. 5 ukazují souhrn přijatých a použitých finančních prostředků Centra sociálních služeb Děčín, p.o. za období 2012–2018. Vybrané časové období bylo použito z důvodu poskytnutých podrobných údajů o příjmech, výdajích a finančních darech.

V tabulce č. 15 a č. 16 je uvedené hospodaření organizace Centra sociálních služeb Děčín, p.o. Detailně jsou představeny příjmy a výdaje za období 2012–2018. CSS Děčín hospodařil s kladným výsledkem v každém roce.

Příjmy Centra sociálních služeb Děčín, p.o. byly zvoleny z důvodu, že CSS poskytuje nejvíce sociálních služeb v Děčíně a jeho okolí. Tabulka č. 15 zobrazuje změnu celkových příjmů za období 2012–2018. Výpočtem první diference jsme zjistili, jaké vznikly přírůstky a úbytky příjmů v předchozím roce oproti roku minulému. K úbytku došlo v roce 2015 o 1 474 794 mil. Kč. V ostatních letech byly pokaždé prokázány přírůstky, nejvyšší byl zaznamenán v roce 2018 o 11 147 289 mil. Kč. V tomto roce získalo CSS Děčín, p.o. oproti předchozímu roku mnohem vyšší finanční prostředky od Ústeckého kraje. Tempo růstu neboli řetězový index do roku 2015 klesal a v roce 2016 začal růst. Bazický index se zvyšoval každým rokem, až na rok 2015, v tomto roce nastal mírný pokles. V uvedeném roce se změnil systém dotací, který nově začal vyplácet prostřednictvím přenesené působnosti kraj, nikoliv ministerstvo, to však určuje výši dotace prostřednictvím procentního podílu kraje a stanovenou dotaci vyplácí kraji. K poklesu však došlo především kvůli získané

nízké finanční částce z Evropského operačního fondu – Operačního programu Lidských zdrojů a zaměstnanosti (EOF OP LZZ). Průměrné roční příjmy se v období 2012–2018 navýšily o 4 955 432 mil. Kč. Podrobný výpočet je v příloze č. 4.

Tabulka č. 15: Příjmy Centra sociálních služeb Děčín, p.o. za období 2012–2018 (v mil. Kč)

Rok	Příjmy y_t (mil. Kč)	d_1 – diference (mil. Kč)	d_2 – diference (mil. Kč)	k – tempo růstu	r	bazické indexy
2012	70 220 772	-	-	-	-	-
2013	77 284 349	7 063 577	-	1,1006	0,1006	1,1006
2014	80 077 953	2 793 604	-4 269 973	1,0361	0,0361	1,1404
2015	78 603 159	-1 474 794	-4 268 398	0,9816	-0,0184	1,1194
2016	80 607 529	2 004 370	3 479 164	1,0255	0,0255	1,1478
2017	88 806 076	8 198 547	6 194 177	1,1017	0,1017	1,2647
2018	99 953 364	11 147 289	2 948 742	1,1255	0,1255	1,4234
Celkem	575 553 202	29 732 593	x	x	x	x

Zdroj: Výroční zprávy CSS Děčín, p.o. 2012–2018, vlastní zpracování

Tabulka č. 16 zobrazuje celkové výdaje za období 2012–2018. Nejdříve byla vypočtena první diference, která charakterizuje přírůstky a úbytky výdajů, a to porovnáním roku s rokem předešlým. Snížené výdaje CSS Děčín nastaly v roce 2015. Hlavním důsledkem byl pokles výdajů drobného dlouhodobého hmotného majetku. Celkový pokles výdajů v roce 2015 oproti předešlému roku 2014 byl 1 729 846 mil. Kč. Nejvyšší nárůst oproti předchozímu roku byl zaznamenán v roce 2018 částkou 11 152 982 mil. Kč. V tomto roce se nejvíce navýšily osobní náklady a drobný dlouhodobý hmotný majetek. Řetězový index (tempo růstu) ukazuje, že tempo růstu výdajů od roku 2013 klesalo a v roce 2016 opět stoupalo. Bazický index od roku 2012 téměř každý rok stoupal. V roce 2013 se výdaje zvýšily o 10 %, v roce 2014 o 14 %, v roce 2015 o 12 %, v tomto roce došlo k mírnému poklesu, v roce 2016 o 15 %, v roce 2017 o 27 % a 2018 o 42 %. Průměrné roční výdaje stouply v letech 2012–2018 o 4 957 147 mil. Kč. Podrobný výpočet je v příloze č. 6.

Tabulka č. 16: Výdaje Centra sociálních služeb Děčín, p.o. za období 2012–2018 (v mil. Kč)

Rok	Výdaje - y_t (mil. Kč)	d_1 – diference (mil. Kč)	d_2 – diference (mil. Kč)	k – tempo růstu (řetězový index)	r	bazické indexy
2012	70 198 196	-	-	-	-	
2013	77 268 338	7 070 142	-	1,1007	0,1007	1,1007
2014	80 074 346	2 806 008	-4 264 135	1,0363	0,0363	1,1407
2015	78 344 500	-1 729 846	-4 535 854	0,9784	-0,0216	1,1160
2016	80 600 867	2 256 368	3 986 214	1,0288	0,0288	1,1482
2017	88 788 094	8 187 227	5 930 860	1,1016	0,1016	1,2648
2018	99 941 077	11 152 982	2 965 755	1,1256	0,1256	1,4237
Celkem	575 215 417	29 742 881	x	x	x	x

Zdroj: Výroční zprávy CSS Děčín, p.o. 2012–2018, vlastní zpracování

Centrum sociálních služeb přijímá dary od právnických a fyzických osob. Věcným darem byl např. vánoční stromek, podsedáky na židle pro klienty Domova pro seniory, kompenzační pomůcky pro klienty Domova pro seniory, vzdělávání zaměstnanců a klientů aj. Finanční dar byl většinou vybírán formou veřejné sbírky a poskytovatelem byla např. Městská knihovna Děčín, vánoční výstava výrobků od klientů, vánoční jarmark, velikonoční výstava a další.

V tabulce č. 17 jsou uvedené věcné a finanční dary za období 2012–2018. Nejvyšší částka finančních darů byla poskytnuta v roce 2013 celkovou částkou 355 240 tis. Kč (finanční dary 177 620 tis. Kč a věcné dary 177 620 tis. Kč). V roce 2014 byly finanční dary za dané období nejnižší, kdy CSS Děčín bylo věnováno celkem 94 057 tis. Kč (finanční dary 25 940 tis. Kč a věcné dary 68 117 tis. Kč). Poskytnutá finanční výše závisí na vstřícnosti právnických a fyzických osob.

Tabulka č. 17: Finanční dary Centra sociálních služeb Děčín, p.o. za období 2012–2018 (v tis., mil. Kč)

Rok	Finanční dary (tis., mil. Kč)	Věcné dary (tis. Kč)	Dary celkem (tis., mil. Kč)
2012	136 239	180 573	316 812
2013	177 620	177 620	355 240
2014	25 940	68 117	94 057
2015	144 609	12 610	157 219
2016	197 624	53 701	251 325
2017	172 620	25 000	197 620
2018	167 908	15 222	183 130
Celkem	1 022 560	532 843	1 555 403

Zdroj: Výroční zprávy CSS Děčín, p.o. 2012–2018, vlastní zpracování

5.8 Výsledky dotazníkového šetření

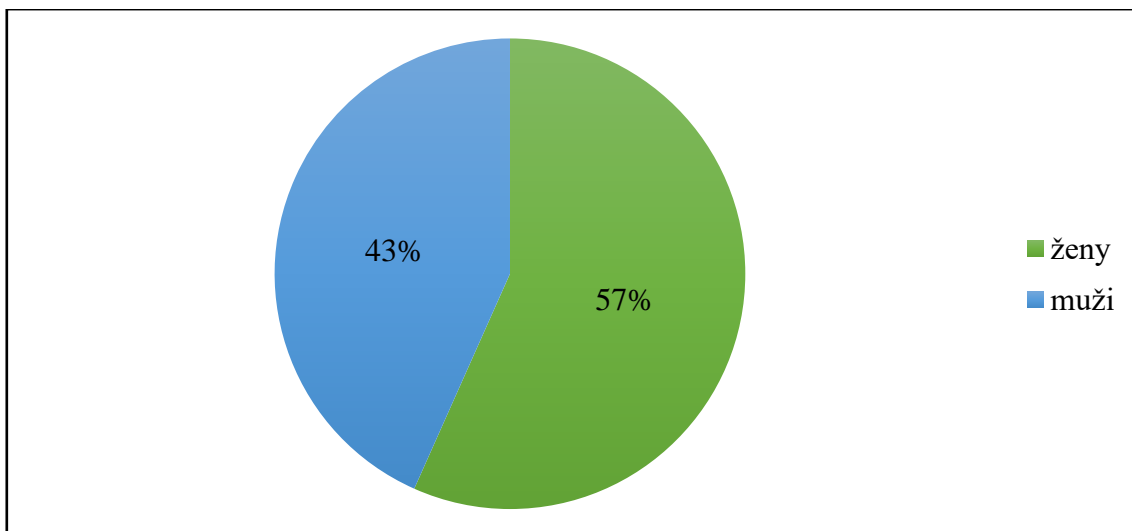
Dotazníkové šetření bylo provedeno ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín se zaměřením na osoby žijící na tomto území. Hlavním účelem bylo zjistit, jak vnímají senioři kvalitu a množství sociálních služeb seniorů, jakou službu využívají, jak často ji navštěvují, zda se domnívají, že došlo ke zlepšení kvality sociálních služeb zaměřené na seniory, co by se podle nich mělo v dalších letech zlepšit a prostřednictvím koho se o dané službě dozvěděli.

Dotazník má celkem devět otázek, skládá se z osmi uzavřených otázek a z jedné otevřené otázky zjišťující věk. Osm uzavřených otázek nabízí jednu variantu odpovědi a u otázky číslo sedm měli dotazovaní senioři možnost využít vícero odpovědí.

Dotazník je zaměřený na seniory, kteří využívají sociální služby pro seniory. V příloze č. 7 je uvedený dotazník a podrobné výsledky dotazníkového šetření jsou zobrazené v příloze č. 8.

Dotazník vyplnilo celkem 90 respondentů. Šetření bylo realizováno prostřednictvím osobního dotazování či ponecháním dotazníků v dané sociální službě.

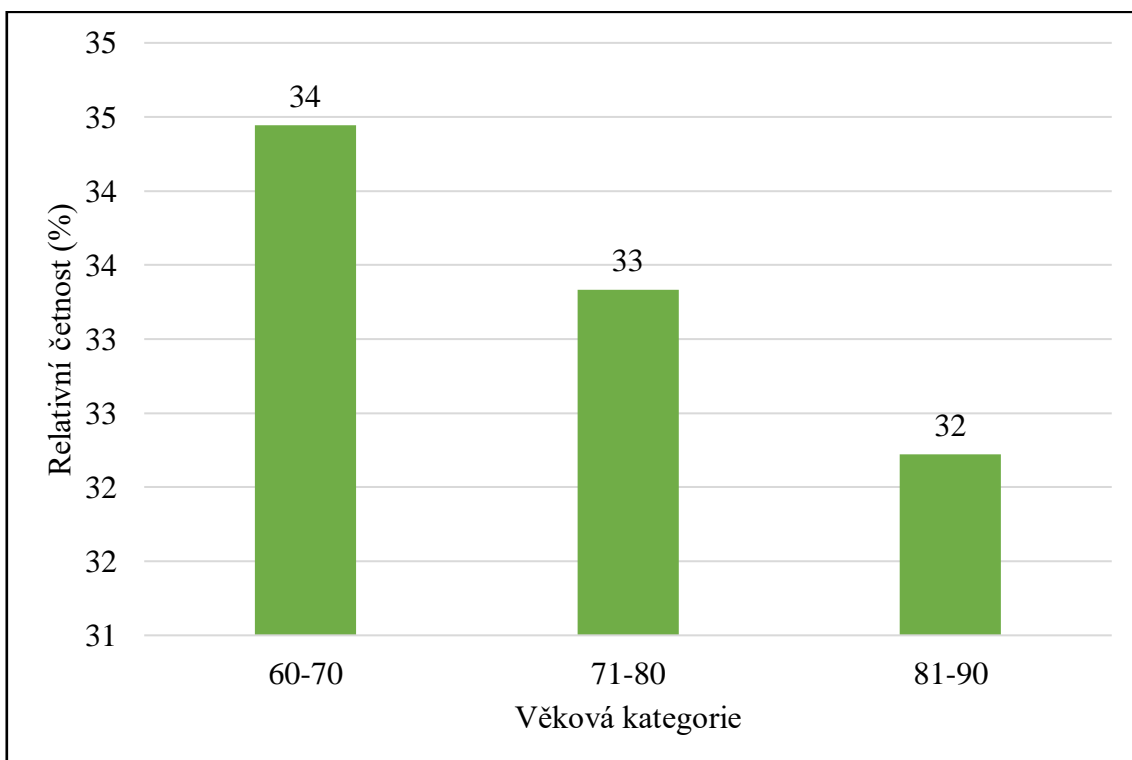
Graf č. 1: Rozlišení pohlaví (v %)

Zdroj: vlastní

První otázka v grafu č. 1 zjišťovala pohlaví respondentů. Do dotazníkového šetření se celkem zapojilo 90 respondentů, z nichž bylo 57 % žen a 43 % mužů.

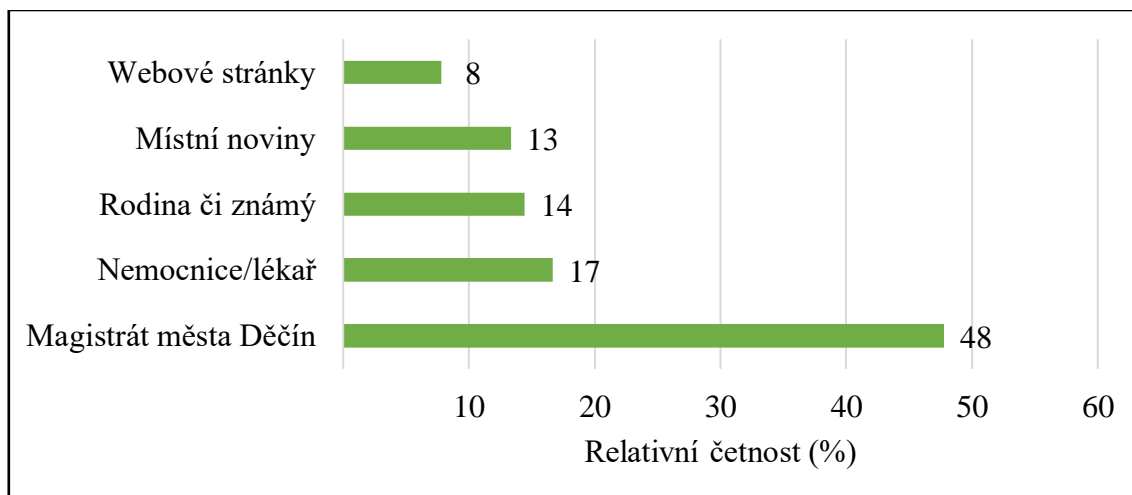
Graf č. 2: Věkové skupiny (v %)

Zdroj: vlastní

Graf č. 2 zobrazuje, jaká věková kategorie se zúčastnila dotazníkového šetření. Pro lepší přehlednost po ukončeném dotazníkovém šetření byl věk rozdělen do věkových skupin 60–70 let, 71–80 let a 81–90 let. Nejvíce zastoupená věková skupina byla 60–70 let (34 %), dále 71–80 let (33 %) a poslední skupinou byli respondenti ve věku 81–90 let (32 %).

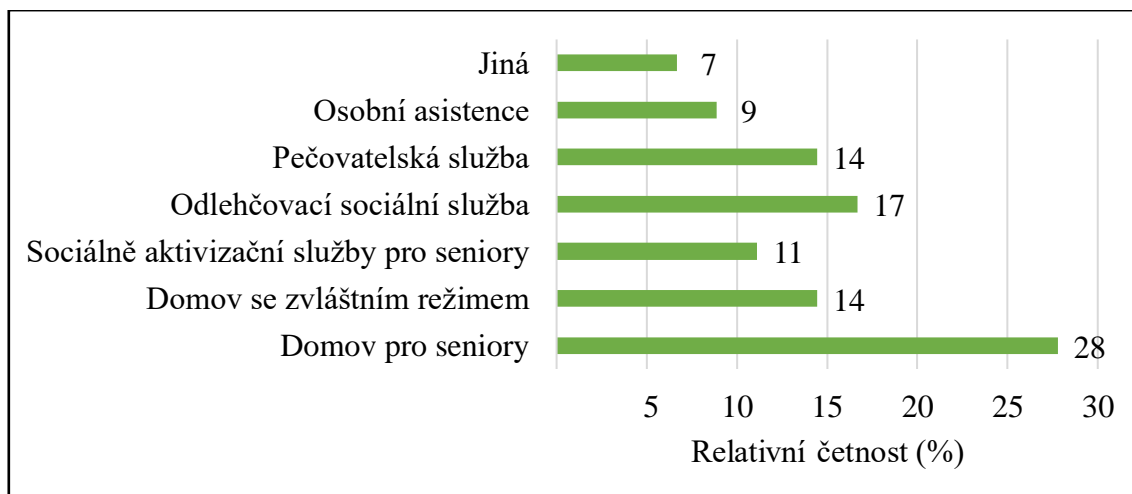
Graf č. 3: Informovanost respondentů o sociálních službách seniorů (v %)

Zdroj: vlastní

Výše uvedený graf č. 3 zobrazuje, z jakého zdroje se respondenti dozvěděli o sociální službě pro seniory. Z celkového počtu 90 respondentů zvolilo 48 % občanů možnost odpovědi z Magistrátu města Děčín, dalších 17 % občanů z nemocnice či od lékaře, 14 % občanů od rodiny či známých, 13 % občanů z místních novin a nejméně volenou variantou byla možnost z webových stránek, kterou využilo 8 % dotazovaných osob.

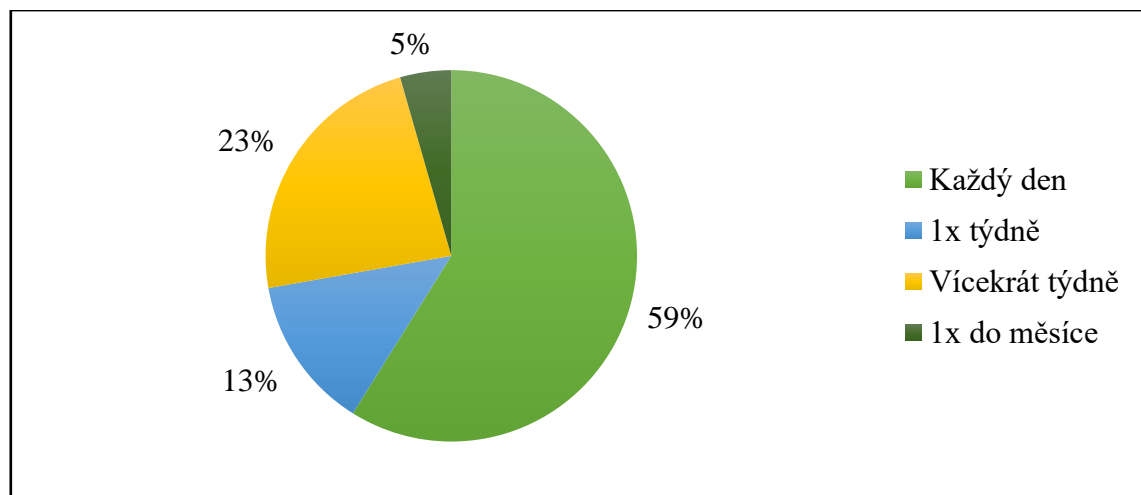
Graf č. 4: Druh využívání sociální služby seniorů (v %)

Zdroj: vlastní

V grafu č. 4 je zobrazeno, jakou sociální službu seniorů v současné době respondenti využívají. Nejvíce seniorů z dotazovaných využívá domov pro seniory (28 %), po nich následovala odlehčovací sociální služba (17 %), stejný počet respondentů jsou klienty pečovatelské služby (14 %) a domova se zvláštním režimem (14 %), dále sociálně aktivizační služby pro seniory (11 %) a osobní asistence (9 %). Do zvolené varianty „jiná“ sociální služba, respondenti vypsali Klub seniorů „Zlatý podzim“ (7 %).

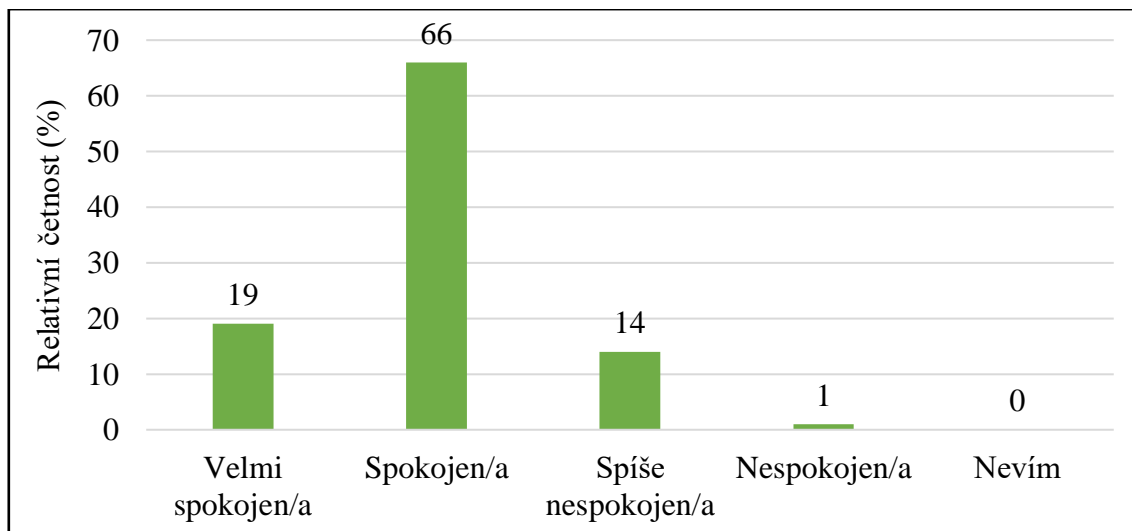
Graf č. 5: Doba (počet) užívání sociální služby (v %)

Zdroj: vlastní

Zvolené odpovědi otázky číslo 5 jsou zobrazené ve výše uvedeném grafu č. 5. Z odpovědí bylo zjištěno, že 59 % využívá sociální službu seniorů každý den, 23 % vícekrát týdně, 13 % klientů dochází do sociální služby 1x do týdne a 5 % klientů jednou do měsíce. Respondenti mohli u otázky č. 5 využít variantu odpovědí – vícekrát za měsíc, málokdy, jiná, ovšem tu ne zvolil žádný z dotazovaných seniorů.

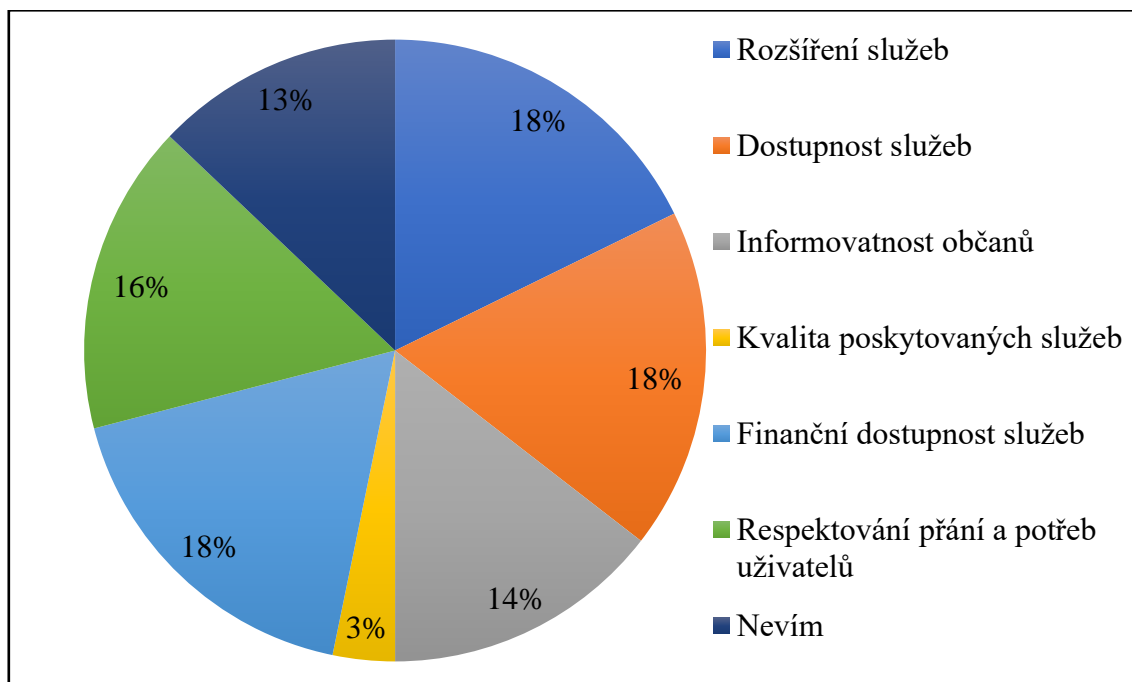
Graf č. 6: Kvalita sociálních služeb seniorů (v %)

Zdroj: vlastní

Graf č. 6 uvádí, jak jsou respondenti spokojeni s kvalitou sociálních služeb seniorů. Většina respondentů volila druhou variantu odpovědi – spokojen/a, tuto možnost zvolilo 66 % respondentů. Možnost „velmi spokojen/a“ zvolilo 19 % respondentů, celkem 14 % respondentů jsou spíše nespokojeni a 1 % dotazovaných jsou nespokojeni. Žádný z dotazovaných seniorů nevyužil odpověď „nevím“.

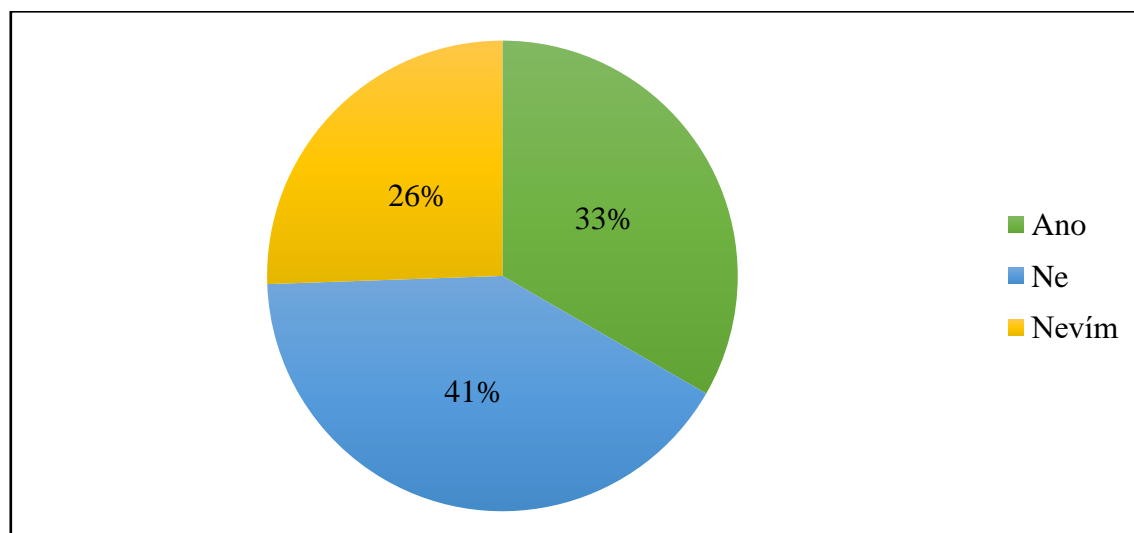
Graf č. 7: Zlepšení sociálních služeb seniorů (v %)

Zdroj: vlastní

V grafu č. 7 jsou zaznamenány výsledky otázky č. 7. Cílem této otázky bylo prozkoumat, co považují respondenti do budoucna za důležité v souvislosti s poskytováním sociálních služeb pro seniory. Občané nejvíce volili variantu „rozšíření sociálních služeb seniorů, finanční dostupnost služeb a dostupnost služeb, možnost odpovědi využilo celkem 18 % dotazovaných, 16 % respondentů by chtěli, aby bylo více respektováno jejich přání a potřeby, 14 % respondentů informovat občany o sociálních službách seniorů, 13 % dotazovaných zvolilo možnost „nevím“ a 3 % respondentů chtějí, aby byla zlepšena kvalita poskytovaných služeb.

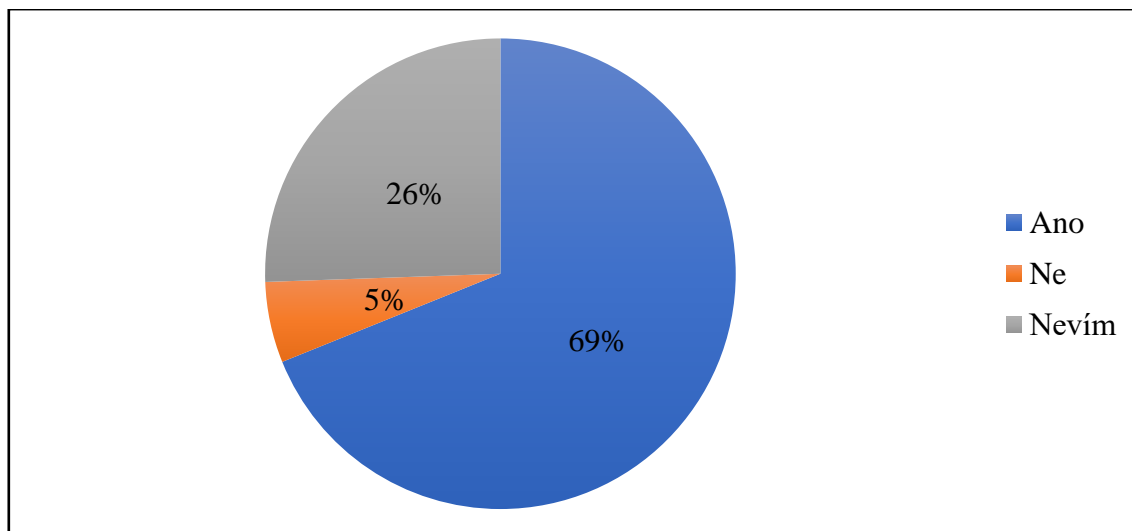
Graf č. 8: Dostatek sociálních služeb seniorů (v %)

Zdroj: vlastní

V grafu č. 8 lze vidět, kolik respondentů se domnívá, že správní obvod obce s rozšířenou působností Děčín poskytuje dostatečné množství sociálních služeb pro seniory. Více než třetina respondentů se domnívá, že je celkový počet sociálních služeb zaměřený na seniory nedostatečný, pro téměř necelou třetinu je počet sociálních služeb seniorů dostačující a méně než třetina dotazovaných nevěděla, jak má na otázku odpovědět.

Graf č. 9: Zlepšení kvality sociálních služeb seniorů v posledních letech (v %)

Zdroj: vlastní

Graf č. 9 uvádí, zda dotazovaní seniori pociťují zlepšení kvality sociálních služeb seniorů v posledních letech. Pro většinu respondentů se kvalita poskytovaných sociálních služeb zlepšila, necelá čtvrtina nevěděla, zda došlo ke zlepšení sociálních služeb seniorů a velmi malá skupina dotazovaných nespatořovala zlepšení kvality sociálních služeb seniorů.

Závislosti – dotazníkové šetření

Výsledky dotazníkového šetření byly vyhodnoceny závislostí kvalitativních znaků a byl použitý test χ^2 nezávislosti v kombinační tabulce. Kombinační tabulky jsou uvedené v příloze č. 9 a vztahy závislostí v tabulkách níže.

1. Závislost – spokojenost s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů a identifikačních znaků respondentů (pohlaví a věk)

- Závislost mezi pohlavím dotazovaných respondentů a spokojeností s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů.
- Závislost mezi věkem respondentů a spokojeností s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů.

Tabulka č. 18 uvádí vypočtené vztahy neboli závislosti, z kterých je zřejmé, že postoj dotazovaných respondentů související se spokojeností s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů nesouvisí s jejich věkem, ale naopak spokojenost závisí na pohlaví respondentů. Síla závislosti u pohlaví byla vyhodnocena jako středně silná.

Tabulka č. 18: Vztah spokojenosti s kvalitou sociálních služeb seniorů v souvislosti s pohlavím a věkem

Vztah/závislost	Testové kritérium – χ^2	χ^2_α	Významnost $\alpha = 0,05$	Síla závislosti/C
Spokojenost a pohlaví	10,78	5,991	ano	0,38
Spokojenost a věk	5,98	9,488	ne	–

Zdroj: vlastní

2. Závislost – využívání určité sociální služby určené seniorům a identifikačních znaků respondentů (pohlaví a věk)

- Závislost mezi pohlavím dotazovaných respondentů a využíváním určité sociální služby určené seniorům.
- Závislost mezi věkem respondentů a využíváním určité sociální služby určené seniorům.

V tabulce č. 19 je určena závislost využívání sociálních služeb seniorů u pohlaví a věkových kategorií respondentů, u nichž se prokázala tím, že pohled dotazovaných neměl vliv na využívání určité sociální služby určené seniorům.

Tabulka č. 19: Vztah využívání sociální služby seniorů ve spojení s pohlavím a věkem

Vztah/závislost	Testové kritérium – χ^2	χ^2_{α}	Významnost $\alpha = 0,05$	Síla závislosti/C
Využívání a pohlaví	0,85	11,071	ne	–
Využívání a věk	1,76	12,592	ne	–

Zdroj: vlastní

3. Závislost – poskytované množství sociálních služeb seniorů a identifikačních znaků respondentů (pohlaví a věk)

- Závislost mezi pohlavím dotazovaných respondentů a poskytovaným množstvím sociálních služeb pro seniory.
- Závislost mezi věkem respondentů a poskytovaným množstvím sociálních služeb pro seniory.

Tabulka č. 20 uvádí, zda existuje mezi dotazovanými respondenty závislost mezi pohlavím nebo věkem a poskytovaným množstvím sociálních služeb pro seniory. Výpočtem jsme zjistili, že závislost nebyla prokázána u pohlaví a věku v souvislosti s poskytovaným množstvím sociálních služeb seniorů.

Tabulka č. 20: Vztah poskytovaného množství sociálních služeb seniorů v souvislosti s pohlavím a věkem

Vztah/závislost	Testové kritérium – χ^2	χ^2_{α}	Významnost $\alpha = 0,05$	Síla závislosti/C
Množství a pohlaví	4,22	5,991	ne	–
Množství a věk	7,07	9,488	ne	–

Zdroj: vlastní

4. Závislost – zlepšení kvality sociálních služeb seniorů a identifikačních znaků respondentů (pohlaví a věk)

- Závislost mezi pohlavím dotazovaných respondentů a zlepšením kvality poskytovaných sociálních služeb určené seniorům v posledních letech.
- Závislost mezi věkem respondentů a zlepšením kvality poskytovaných sociálních služeb určené seniorům v posledních letech.

V tabulce č. 21 je vypočtený vztah zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb určené seniorům v posledních letech, u kterých bylo prokázáno, že zlepšení kvality u dotazovaných respondentů nezáviselo na jejich věku a pohlaví.

Tabulka č. 21: Vztah zlepšení kvality sociálních služeb seniorů v souvislosti s pohlavím a věkem

Vztah/závislost	Testové kritérium – χ^2	χ^2_α	Významnost $\alpha = 0,05$	Síla závislosti/C
Zlepšení kvality a pohlaví	0,74	3,841	ne	–
Zlepšení kvality a věk	0,27	5,991	ne	–

Zdroj: vlastní

6 Návrhy a doporučení

Prostřednictvím demografického složení obyvatelstva jsme zjistili, že v Děčíně a ve správním obvodu Děčín se z předproduktivní, produktivní a postproduktivní věkové skupiny v desetiletém vývoji nejvíce navýšila postproduktivní věková skupina ve věku 65 let a více. Především této skupině se diplomová práce věnovala ve větším rozsahu. Během šestiletého vývoje od roku 2014 do roku 2019 se některé druhy sociálních služeb rozšířily. Jednalo se zejména o sociální služby domovů pro seniory, odlehčovací služby, domovy se zvláštním režimem a odborné sociální poradenství. Přesto je počet poskytovaných sociálních služeb seniorům nedostačující z hlediska kapacity a velké množství žádajících seniorů bylo odmítnuto.

Velká část seniorů byla spokojena s kvalitou využívajících sociálních služeb. Do budoucna by si však představovali, aby byly služby rozšířené, pro ně lépe finančně zajištěné a dostupné. Seniori vnímají, že je počet nabízených sociálních služeb pro ně neuspokojivý. V souvislosti s vývojem sociálních služeb vidí znatelný rozdíl v poskytované kvalitě.

Z provedené analýzy přehledu počtu sociálních služeb seniorů ve správním obvodu Děčín v letech 2014–2019 bylo zjištěno, že u některých druhů sociálních služeb byly zřízené nové sociální služby, ale vzhledem k nárůstu počtu seniorů není počet nabízených sociálních služeb dostačující a je spíše minimální. Poptávka po volných místech v sociálních službách roste a malé většině je vyhověno. Proto je velmi důležité této věkové skupině věnovat patřičnou pozornost. Již v tomto období je vyšší poptávka než nabídka sociálních služeb určené seniorům.

7 Závěr

Diplomová práce byla zaměřená na analýzu úrovně sociálních služeb pro seniory v Děčíně a v jeho okolí. Nejprve byla podrobně popsána problematika sociálních služeb a charakteristika stáří a stárnutí v pojetí senior. Poté následoval popis správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín, okrajově byl přiblížen okres Děčín a byla zpracována analýza demografického vývoje v Děčíně a ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín. Složení obyvatelstva města Děčín v letech 2009–2018 vykazovalo záporné tendence, docházelo k poklesu celkového stavu obyvatel, jelikož velká část produktivní skupiny obyvatel odešla do jiných měst. Celkový stav občanů ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín v období 2009–2019 klesal, avšak nejvyšší nárůst obyvatel se projevil u věkové skupiny 65 let a více, takže tímto lze potvrdit, že se délka života prodlužuje. Produktivní skupina (15–64 let) se v daném období značně snížila. Důsledkem je migrace obyvatel do větších měst, která jim nabízí lepší pracovní příležitosti a vyšší finanční ohodnocení. Nejmladší věková kategorie (0–14 let) se navýšila pouze o nepatřičný rozdíl, který je způsoben vyšší mírou porodnosti. Dále byly vypočteny základní demografické ukazatele (index stáří, průměrný věk, index závislosti mladých, index závislosti starých a index hospodářského zatížení). U vypočteného indexu stáří ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín v letech 2009–2018 bylo zjištěno, že počet seniorů stále roste, z čehož vyplývá, že je potřeba rozšiřovat sociální služby jim určené.

Byla provedena analýza sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín v letech 2014–2019, a to prostřednictvím elektronického registru poskytovatelů sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí. Za dané období byl určen průměrný koeficient růstu, který ukázal, že počet poskytovaných sociálních služeb se zvýšil o 4,21 %. V roce 2018 poskytoval správní obvod Děčín 70 sociálních služeb. Na prvních třech místech s nejvyšším nárůstem rozšířených sociálních služeb byly domovy pro seniory; sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením a terénní programy.

Prostřednictvím získaných údajů z Centra sociálních služeb Děčín, p.o. bylo zjištěno, kolik bylo přijatých a odmítnutých žádostí v Domově pro seniory – CSS Děčín, p.o. a v Domově se zvláštním režimem – CSS Děčín, p.o. V domově pro seniory byla méně než pětina seniorů přijatá a více než polovina odmítnutá. U domova se zvláštním režimem bylo

více než pětina seniorů vyhověno a více než polovina byla jejich žádost zamítnutá. Neuspokojených žadatelů stále přibývá, proto je nutné rozšiřovat sociální služby seniorů, jelikož zájem o ně značně stoupá, ale i přesto, že se počet sociálních služeb v letech 2014–2018 navýšil, je kapacita nedostatečná.

Též byla provedena analýza přehledu sociálních služeb seniorů za období 2014–2019 pomocí registru poskytovatelů sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí. Na konci roku 2019 bylo v tomto správním obvodu celkem 35 zařízení poskytujících sociální služby seniorům. Nejmenší počet zastoupených sociálních služeb jim určených byly služby ambulantní. Počet pobytových a terénních sociálních služeb pro seniory byl vyšší.

Dále byl blíže specifikován nejrozšířenější poskytovatel sociálních služeb v určeném správním obvodu, kterým je Centrum sociálních služeb Děčín, p.o., za účelem přiblížení služeb domova pro seniory a domova se zvláštním režimem. U tohoto poskytovatele byly zobrazeny příjmy, výdaje a finanční dary příspěvkové organizace za období 2012–2018.

V závěru bylo realizováno dotazníkové šetření ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín se zaměřením na osoby žijící na tomto území s cílem zjistit, jak vnímají senioři kvalitu a množství sociálních služeb jim určených, jakou službu využívají, jak často ji navštěvují, zda se domnívají, že došlo ke zlepšení kvality sociálních služeb zaměřených na seniory, co by se podle nich mělo v dalších letech zlepšit a prostřednictvím koho se o dané službě dozvěděli. Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 90 respondentů navštěvujících sociální službu seniorů, u nich převažovalo větší zastoupení ženského pohlaví než mužského. Věková kategorie byla rozdělena do tří věkových skupin (60–70 let, 71–80 let a 81–90 let) a zde byly minimální rozdíly v zastoupení. Velká většina seniorů získala informace o sociální službě z Magistrátu města Děčín, naopak malá početná skupina z webových stránek. Z dotazovaných respondentů byla velká část z domovů pro seniory, odlehčovacích sociálních služeb, pečovatelských služeb a domovů se zvláštním režimem. Více než polovina pobývá v sociální službě každý den a je převážně spokojena s kvalitou sociálních služeb. Přáním seniorů je do budoucna více rozšířit sociální služby jim určené, lepší finanční zajištění a dostupnost. Více než třetina seniorů se domnívá, že celkový počet sociálních služeb zaměřených na seniory je nedostatečný, ale zároveň velká část vnímá, že se kvalita sociálních služeb zlepšila.

Výsledky dotazníkového šetření byly vyhodnoceny prostřednictvím závislostí kvalitativních znaků a byly určeny čtyři druhy závislostí. Ty souvisely s kvalitou, využíváním, množstvím a zlepšením sociálních služeb seniorů. Určovaly závislost mezi pohlavím či věkem seniorů. U stanovených závislostí byla prokázána první závislost mezi pohlavím dotazovaných a spokojeností s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů. U zbylých nebyla prokázána.

Je velmi důležité, aby se sociální služby zaměřené na seniory nadále rozvíjely, rozšiřovaly se jejich kapacity a zakládaly se nové sociální služby určené seniorům, jelikož délka dožití se u osob v postproduktivním věku stále zvyšuje a počet seniorů přibývá. Každý senior by měl mít právo na zajištění kvalitního a pestrého života, ke kterému mu může být nápomocná ambulantní, terénní či pobytová sociální služba. Proto je do budoucna velmi podstatné a zároveň i zásadní, aby se sociální služby seniorů stále zdokonalovaly, byly v co největším rozsahu přizpůsobené jednotlivcům a byly respektovány jejich potřeby a přání.

8 Seznam použitých zdrojů

- 1 KRHUTOVÁ, Lenka, ed. *Privatizace v sociálních službách pro seniory*. Boskovice: Ostravská univerzita v Ostravě v nakl. Albert, 2013. ISBN 978-80-7326-231-0.
- 2 LENKA, Gulová, *Sociální práce: pro pedagogické obory*, Praha: Grada Publishing, a.s, 2011. ISBN 978-80-247_3379-1.
- 3 VOJTÍŠEK, Petr. *Princip solidarity ve financování služeb sociální péče*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-3709-9.
- 4 PRUDKÁ, Šárka. *Sociální služby pro seniory v kontextu sociální politiky*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-839-0.
- 5 MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-310-9.
- 6 JANEČKOVÁ, Eva, Hana ČIBEROVÁ a Petr MACH. *Průvodce systémem poskytování sociálních služeb: řešení základních problémů poskytování sociálních služeb, vzory používaných formulářů, náležitosti smlouvy*. Olomouc: ANAG, [2016]. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7554-009-6.
- 7 *Slovník sociálního zabezpečení 2015*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2015. ISBN 978-80-7421-114-0.
- 8 ZATLOUKAL, Leoš. *Plánování rozvoje sociálních služeb metodou komunitního plánování*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. ISBN 978-80-244-2128-5.
- 9 HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy. 7. vyd.* Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-16-9.
- 10 Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2019-01-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108#cast6>
- 11 MATOUŠEK, Oldřich, KŘIŠŤAN, Alois, ed. *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0366-7.
- 12 KRÁLOVÁ, Jarmila a Eva RÁŽOVÁ. *Sociální služby a příspěvek na péči: komentář, právní předpisy*. Olomouc: ANAG, 2007. Práce, mzdy, pojištění.

- 13 ČELEDOVÁ, Libuše, Zdeněk KALVACH a Rostislav ČEVELA. *Úvod do gerontologie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3404-3
- 14 LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1284-9
- 15 HAŠKOVCOVÁ, Helena. *Fenomén stáří*. Vyd. 2., podstatně přeprac. a dopl. Praha: Havlíček Brain Team, 2010. ISBN 978-80-87109-19-9
- 16 HÁTLOVÁ, Běla. *Psychologie seniorského věku*. V Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 2010. ISBN 978-80-7414-318-2
- 17 Český statistický úřad. [online]. [cit. 2019-11-09]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xu/charakteristika_okresu_decin
- 18 Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2019-2021. [online]. [cit. 2019-11-09]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1729357
- 19 PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-255-6.
- 20 Český statistický úřad. [online]. [cit. 2020-26-01]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xu/spravni_obvod_decin
- 21 Standardy kvality sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí. [online]. 2009 [cit. 2019-02-02]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/cs/5963>

9 Seznam zkratek

CSS	Centrum sociálních služeb
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DS	Domov pro seniory
ESF OP LZZ	Evropský sociální fond – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
IHZ	Index hospodářského zatížení
IZM	Index závislosti mladých
IZS	Index závislosti starých
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
ORP	Obec s rozšířenou působností
p.o.	Příspěvková organizace
POÚ	Obec s pověřeným obecním úřadem
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
WHO	Světová zdravotnická organizace

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Mapa správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín

Obrázek č. 2: Domov pro seniory – CSS Děčín, p.o. – Úsek 2.1.1 – DS Kamenická

Obrázek č. 3: Domov pro seniory – CSS Děčín, p.o. – Úsek 2.2.1 – DS Březová

Obrázek č. 4: Domov pro seniory – CSS Děčín, p.o. – Úsek 2.4. – DS Krásnostudenecká

Seznam grafů

Graf č. 1: Rozlišení pohlaví (v %)

Graf č. 2: Věkové skupiny (v %)

Graf č. 3: Informovanost respondentů o sociálních službách seniorů (v %)

Graf č. 4: Druh využívání sociální služby seniorů (v %)

Graf č. 5: Doba (počet) užívání sociální služby (v %)

Graf č. 6: Kvalita sociálních služeb seniorů (v %)

Graf č. 7: Zlepšení sociálních služeb seniorů (v %)

Graf č. 8: Dostatek sociálních služeb seniorů (v %)

Graf č. 9: Zlepšení kvality sociálních služeb seniorů v posledních letech (v %)

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Výše procentního podílu kraje na celkovém ročním objemu finančních prostředků vyčleněných ve státním rozpočtu na podporu sociálních služeb pro příslušný rozpočtový rok

Tabulka č. 2: Stav obyvatel k 31.12.2018 ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín

Tabulka č. 3: Obce správního obvodu ORP Děčín

Tabulka č. 4: Nabídka sociálních služeb určené seniorům v roce 2016

Tabulka č. 5: Stav obyvatel podle věku a pohlaví v Děčíně za období v letech 2009–2018

Tabulka č. 6: Demografická ročenka správního obvodu ORP Děčín – 2009 až 2018

Tabulka č. 7: Ukazatele demografického vývoje ve správním obvodu ORP Děčín v letech 2009–2018

Tabulka č. 8: Index stáří obyvatelstva správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín 2009–2018

Tabulka č. 9: Průměrný věk obyvatelstva správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín v letech 2009–2018

Tabulka č. 10: Přehled počtu sociálních služeb ve správním obvodu ORP Děčín v období 2014–2019

Tabulka č. 11: Domov pro seniory – Centra sociálních služeb Děčín, p.o.

Tabulka č. 12: Domov se zvláštním režimem – Centra sociálních služeb Děčín, p.o.

Tabulka č. 13: Přehled sociálních služeb seniorů, osob s chronickým a duševním onemocněním ve správním obvodu ORP Děčín v období 2014–2019

Tabulka č. 14: Počet sociálních služeb ve správním obvodu ORP Děčín dle „katalogu sociálních služeb v Ústeckém kraji“

Tabulka č. 15: Příjmy Centra sociálních služeb Děčín, p.o. za období 2012–2018 (v mil. Kč)

Tabulka č. 16: Výdaje Centra sociálních služeb Děčín, p.o. za období 2012–2018 (v Kč)

Tabulka č. 17: Finanční dary Centra sociálních služeb Děčín, p.o. za období 2012–2018 (v tis., mil. Kč)

Tabulka č. 18: Vztah spokojenosti s kvalitou sociálních služeb seniorů v souvislosti s pohlavím a věkem

Tabulka č. 19: Vztah využívání sociální služby seniorů ve spojení s pohlavím a věkem

Tabulka č. 20: Vztah poskytovaného množství sociálních služeb seniorů v souvislosti s pohlavím a věkem

Tabulka č. 21: Vztah zlepšení kvality sociálních služeb seniorů v souvislosti s pohlavím a věkem

10 Přílohy

Příloha č. 1: Administrativní rozdělení okresu Děčín

ADMINISTRATIVNÍ ROZDĚLENÍ OKRESU DĚČÍN - STAV K 1.1.2016

Průměrný počet obyvatel obce = 2 525 Průměrná rozloha obce (ha) = 1 748

Největší: 1. Děčín = 49 739
2. Varnsdorf = 15 611
3. Rumburk = 11 179

Nejmenší: 1. Doubice = 102
2. Janská = 187
3. Merbitlice = 192

Největší: 1. Děčín = 11 770
2. Šluknov = 4 747
3. Jetřichovice = 4 421

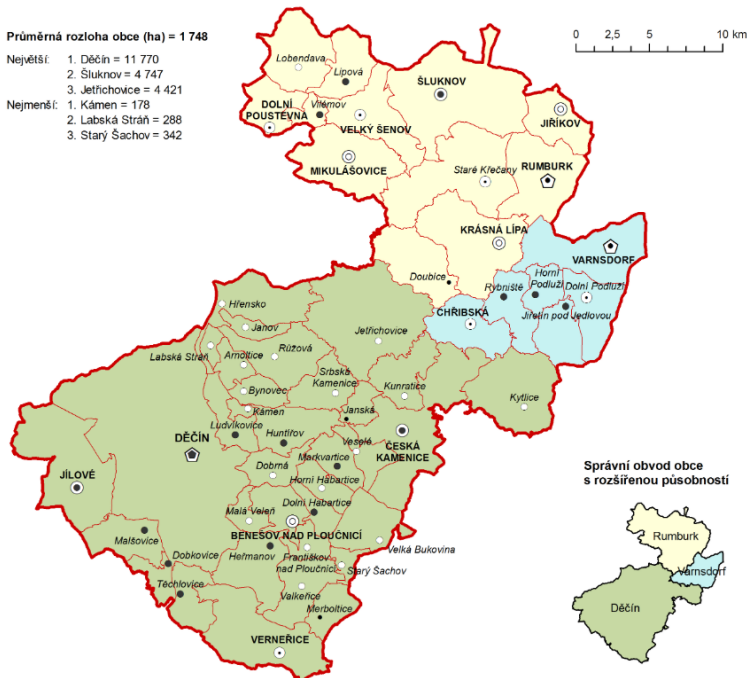
Nejmenší: 1. Kámen = 178
2. Labská Stráň = 288
3. Starý Sachov = 342

Počet obyvatel v obci

- 50000 a více
- 20000 - 49999
- 10000 - 19999
- 5000 - 9999
- 2000 - 4999
- 1000 - 1999
- 500 - 999
- 200 - 499
- do 199

- hranice okresu
- hranice obce

NÁZEV MĚSTA
Název městyse
Název ostatních obcí

Příloha č. 2: Přehled sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností v roce 2019

Přehled sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností v roce 2019					
Počet	Poskytovatel	Název služby	Adresa – zařízení	Správní obvod ORP	Druh
1	Asociace vozíčkářů a zdravotně i mentálně postižených v ČR	Centrum služeb a pomoci	Dvořákova 1331/20, Děčín II-Nové Město, 40502 Děčín	Děčín	odborné sociální poradenství
2	Agentura osobní asistenční služby z. ú.	Agentura osobní asistenční služby, z. ú.	J. z Poděbrad 1053/85, Děčín VI-Letná, 40502 Děčín, okr. Děčín Teplická 26/25, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	osobní asistence
3	Město Jílové	Pečovatelská služba Jílové	Přemyslova 298, Kamenná, 40701 Jílové, okr. Děčín	Jílové	pečovatelská služba
4	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Domov pro seniory	Krásnostudenecká 1362/104a, Děčín VI-Letná, 40502 Děčín, okr. Děčín Kamenická 755/195, Děčín II-Nové Město, 40502 Děčín, okr. Děčín Kamenická 755/195, Děčín II-Nové Město, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	domovy pro seniory
5	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Služby pro osoby se zdravotním postižením - úsek Boletice Služby pro osoby se zdravotním postižením - úsek Boletice Služby pro osoby se zdravotním postižením - úsek Denní stacionář DOMINO	Spojenců 214, Děčín XXXII-Boletice nad Labem, 40711 Děčín, okr. Děčín Spojenců 214, Děčín XXXII-Boletice nad Labem, 40711 Děčín, okr. Děčín Rakovnická 196/46, Děčín III-Staré Město, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	denní stacionáře
6	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Pečovatelská služba - středisko osobní hygieny	Krásnostudenecká 1525/30, Děčín VI-Letná, 40502 Děčín, okr. Děčín Jindřichova 337, Děčín IX-Bynov, 40505 Děčín, okr. Děčín Krásnostudenecká 1362/104a, Děčín VI-Letná, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	pečovatelská služba
7	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Služby pro osoby se zdravotním postižením - úsek Boletice	Spojenců 214, Děčín XXXII-Boletice nad Labem, 40711 Děčín, okr. Děčín	Děčín	domovy pro osoby se zdravotním postižením
8	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Azylový dům pro muže a matky s dětmi	Řecká 1216/19, Děčín VI-Letná, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	azylové domy
9	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Azylový dům pro muže a matky s dětmi	Řecká 1216/19, Děčín VI-Letná, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	noclehárny
10	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Terénní programy Kontaktní a poradenské centrum pro drogově závislé	Teplická 31/45, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín Teplická 31/45, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	kontaktní centra
11	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Terénní programy	Teplická 31/45, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	terénní programy

12	JURTA, o.p.s.	Jurta o.p.s.	Pěší 9, Děčín XXXIII-Nebočady, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociální rehabilitace
		Jurta o.p.s.	Pěší 9, Děčín XXXIII-Nebočady, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Jurta o.p.s.	Dvořákova 3134/2, Ústí nad Labem-centrum, 40001 Ústí nad Labem, okr. Ústí nad Labem		
13	Židovská obec Děčín	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Žižkova 663/4, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
14	Charitní sdružení Děčín, z.s.	Asistenční služba pro rodiny s dětmi	Zbrojnická 779/7, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
		Asistenční služba pro rodiny s dětmi - kontaktní místo Boletice	Míru 152, Děčín XXXII-Boletice nad Labem, 40711 Děčín, okr. Děčín		
15	Charitní sdružení Děčín, z.s.	Občanská poradna Děčín	Zbrojnická 779/7, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odborné sociální poradenství
		Občanská poradna Děčín - kontaktní místo Boletice	Míru 152, Děčín XXXII-Boletice nad Labem, 40711 Děčín, okr. Děčín		
		Občanská poradna Děčín - kontaktní místo Staré město	Žerotínova 180/38, Děčín III-Staré Město, 40502 Děčín, okr. Děčín		
16	Prosapia, z.ú., společnost pro rodinu	Denní centrum pro seniory Děčín	Fügnerova 355/16, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	centrum denních služeb
17	Prosapia, z.ú., společnost pro rodinu	Denní centrum pro seniory Děčín	Fügnerova 355/16, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odborné sociální poradenství
18	Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z. s. Krajská organizace Ústeckého kraje, p. s.	Sociální poradenství pro sluchově postižené Děčín	Bezručova 656/21, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odborné sociální poradenství
19	Agentura Osmý den, o. p. s.			Děčín	sociální rehabilitace
		Agentura Osmý den	17. listopadu 673/8, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Agentura Osmý den, o. p. s.	Sládkova 394/8, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Sociální rehabilitace - Agentura Osmý den, o. p. s.	Pohraniční 333/20, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
20	Domov pro seniory a pečovatelská služba Česká Kamenice, příspěvková organizace	Domov pro seniory a pečovatelská služba Česká Kamenice, příspěvková organizace	Sládkova 344, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	domov pro seniory
21	OPORA	OPORA	Palackého 1226/16, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	pečovatelská služba
22	Křesťanské společenství Jonáš, z. s.	Nízkoprahové denní centrum	Březová 394/60, Děčín III-Staré Město, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	nízkoprahové denní centrum
23	Programy občanské pomoci a sociální intervence, z.s.	Krizová poradna	Karla Čapka 211/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odborné sociální poradenství
		Krizová poradna	Bezručova 87/2, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín		
24	Diakonie ČCE - středisko Praha	Raná péče - detašované pracoviště Ústecký kraj	Jindřichova 337, Děčín IX-Bynov, 40505 Děčín, okr. Děčín	Děčín	raná péče

25	Poradna pro občanství Občanská a lidská práva, z.s.	Poradna pro občanství, občanská a lidská práva	Radniční 23/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
26	Poradna pro občanství Občanská a lidská práva, z.s.	Podpora integrace znevýhodněných skupin do společnosti	Radniční 23/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odborné sociální poradenství
		Návrat dítěte do rodiny	Radniční 23/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Návrat do společnosti	Radniční 23/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Podpora integrace znevýhodněných skupin do společnosti	Radniční 23/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
27	Oblastní charita Česká Kamenice	Oblastní charita Česká Kamenice	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	nízkoprahová denní centra
		Oblastní charita Česká Kamenice	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	nízkoprahová denní centra
		Nízkoprahové denní centrum	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	nízkoprahová denní centra
28	OPORA	OPORA	Palackého 1226/16, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odlehčovací služba
29	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Děčínské doléčovací centrum	Fügenerova 665/18, Děčín I-Děčín, Děčín	Děčín	služby následné péče
30	Oblastní charita Česká Kamenice	Oblastní charita Česká Kamenice	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	domovy se zvláštním režimem
		Oblastní charita Česká Kamenice	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín		
		Domov se zvláštním režimem	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín		
31	Domov pro seniory a pečovatelská služba Česká Kamenice, příspěvková organizace	Domov pro seniory a pečovatelská služba Česká Kamenice, příspěvková organizace	Sládkova 344, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	pečovatelská služba
		Domov pro seniory a pečovatelská služba Česká Kamenice	Sládkova 344, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín		
		Domov pro seniory a pečovatelská služba Česká Kamenice	Sládkova 344, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín		
32	Oblastní spolek Českého červeného kříže Děčín	Pečovatelská služba pro seniory a zdravotně postižené občany	Mírové nám. 234/3, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	pečovatelská služba
		Pečovatelská služba	Mírové nám. 234/3, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín		
33	JUDr. Hana Kozáková	Anna - komplexní domácí péče	Loubská 69/112, Děčín XIII-Loubí, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	pečovatelská služba
		Anna - komplexní domácí péče	Loubská 69/112, Děčín XIII-Loubí, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Anna - komplexní domácí péče	Loubská 69/112, Děčín XIII-Loubí, 40502 Děčín, okr. Děčín		
34	Domovy pro osoby se zdravotním postižením Oleška-Kamenice, příspěvková organizace	Domovy pro osoby se zdravotním postižením Česká Kamenice	U kaple 494, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	domovy pro osoby se zdravotním postižením
		Domovy pro osoby se zdravotním postižením Česká Kamenice	U kaple 494, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín		

		Domovy pro osoby se zdravotním postižením Česká Kamenice	U kaple 494, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín		
35	Cesta do světa, pobočný spolek Slunečnice, z.s.	Centrum Cesta do světa	Hudečkova 664/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociální rehabilitace
36	Cesta do světa, pobočný spolek Slunečnice, z.s.	Centrum Cesta do světa	Hudečkova 664/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociálně terapeutické dílny
		Cesta do světa - dílny Hudečkova	Hudečkova 664/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Tréninková kavárna "Na Cestě"	Dlouhá Jízda 1254/11, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Tréninkový program úklidových a domácích prací	Hudečkova 664/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
37	Indigo Děčín, z.s.	Komunitní centrum dětí a mládeže Kamarád	Míru 152, Děčín XXXII-Boletice nad Labem, 40711 Děčín, okr. Děčín	Děčín	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
38	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Domov se zvláštním režimem	Kamenická 755/195, Děčín II-Nové Město, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	domov se zvláštním režimem
		Domov se zvláštním režimem	Kamenická 755/195, Děčín II-Nové Město, 40502 Děčín, okr. Děčín		
39	Poradna pro občanství Občanská a lidská práva, z.s.	Návrat do společnosti	Radniční 23/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	terénní programy
40	Poradna pro občanství Občanská a lidská práva, z.s.	Návrat dítěte do rodiny	Radniční 23/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
41	Fokus Labe, z.ú.	Fokus Labe - Děčín	Hudečkova 664/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
42	Fokus Labe, z.ú.	Fokus Labe - Děčín	Hudečkova 664/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odborné sociální poradenství
43	Oblastní charita Česká Kamenice	Chráněné bydlení	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	chráněné bydlení
		Chráněné bydlení	Smetanova 30, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	U Benaru 41, Dolní Kamenice, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	5. května 768, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	Klostermannova 508/8, Děčín VI-Letná, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	
		Chráněné bydlení	Klostermannova 508/8, Děčín VI-Letná, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	
		Chráněné bydlení	Děčínská 191, Dolní Kamenice, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	5. května 765, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	5. května 731, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	

		Chráněné bydlení	Za pilou 78, Dolní Kamenice, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	Náměstí 28. října 340, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Dům na půl cesty	5. května 764, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	5. května 764, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	5. května 733, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	Havlíčkova 714, Horní Kamenice, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	Havlíčkova 715, Horní Kamenice, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	Havlíčkova 193, Horní Kamenice, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	Žižkova 499, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	5. května 181, Dolní Kamenice, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	5. května 732, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
		Chráněné bydlení	Na Pěšině 284, Děčín IX-Bynov, 40505 Děčín, okr. Děčín	Děčín	
		Chráněné bydlení	5. května 733, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	
44	Cinka, z.s.	Centrum U parku	Příbramská 1911/32, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
		Centrum Rozbělesy	Na Pískách 809/30, Děčín V-Rozbělesy, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Centrum U parku	Zbrojnická 779/7, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín		
45	Prosapia, z.ú., společnost pro rodinu	Pečovatelská služba Prosapia Děčín	Fügnerova 355/16, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	pečovatelská služba
46	JURTA, o.p.s.	Jurta o.p.s.	Pěší 9, Děčín XXXIII-Nebočady, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociálně terapeutické dílny
		Jurta o.p.s.	Pěší 9, Děčín XXXIII-Nebočady, 40502 Děčín, okr. Děčín		
47	Fokus Labe, z.ú.	Fokus Labe - Děčín	Hudečkova 664/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociální rehabilitace
48	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Služby pro osoby se zdravotním postižením - úsek Chráněné bydlení	Příbramská 1911/32, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	chráněné bydlení
			Rakovnická 196/46, Děčín III-Staré Město, 40502 Děčín, okr. Děčín		
			Rakovnická 196/46, Děčín III-Staré Město, 40502 Děčín, okr. Děčín		

			Pohraniční 462/3, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
			Hrnčířská 1305/2, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
			Přemyslova 191/20, Děčín III-Staré Město, 40502 Děčín, okr. Děčín		
49	Oblastní charita Česká Kamenice	Oblastní charita Česká Kamenice	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	podpora samostatného bydlení
		Podpora samostatného bydlení	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín		
		Oblastní charita Česká Kamenice	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín		
50	Oblastní charita Česká Kamenice	Oblastní charita Česká Kamenice	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	sociálně terapeutické dílny
		Sociálně terapeutické dílny	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín		
51	JURTA, o.p.s.	Jurta o.p.s.	Pěší 9, Děčín XXXIII-Nebočady, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	chráněné bydlení
		Jurta o.p.s.	Pěší 9, Děčín XXXIII-Nebočady, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Jurta o.p.s.	Tyršova 1096/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Jurta o.p.s.	Pivovarská 621/14, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Jurta o.p.s.	Kamenická 645/56, Děčín II-Nové Město, 40502 Děčín, okr. Děčín		
		Jurta o.p.s.	Ruská 930/22, Děčín IV-Podmokly, 405 02 Děčín 2		
		Jurta o.p.s.	Oblouková 960/29, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín		
52	Centrum sociálních služeb Děčín, příspěvková organizace	Děčínské doléčovací centrum	Fügenerova 665/18, Děčín I-Děčín, Děčín	Děčín	odborné sociální poradenství
53	Domovy pro osoby se zdravotním postižením Oleška-Kamenice, příspěvková organizace	Chráněné bydlení	Kladenská 247/41, Děčín III-Staré Město, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	chráněné bydlení
		Chráněné bydlení	Žerotínova 355/44, Děčín III-Staré Město, 40502 Děčín, okr. Děčín		
54	JUDr. Hana Kozáková	Anna - komplexní domácí péče	Loubská 69/112, Děčín XIII-Loubí, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odhlečovací služby
55	Oblastní charita Česká Kamenice	Odborné sociální poradenství	Tyršova 350, 40721 Česká Kamenice, okr. Děčín	Česká Kamenice	odborné sociální poradenství
56	Oblastní spolek Českého červeného kříže Děčín	Domov se zvláštním režimem	Teplická 149/173, Děčín VIII-Dolní Oldřichov, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	domovy se zvláštním režimem
57	Agentura Osmý den, o. p. s.	Poradna - Agentura Osmý den, o. p. s.	Pohraniční 333/20, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odborné sociální poradenství
58	Cínka, z.s.	Centrum terénní služby	Zbrojnická 779/7, Děčín IV-Podmokly, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	terénní programy

59	Indigo Děčín, z.s.	Terénní program	Míru 152, Děčín XXXII-Boletice nad Labem, 40711 Děčín, okr. Děčín	Děčín	terénní programy
60	Prosapia, z.ú., společnost pro rodinu	Klub pro mladé Prosapia	Nám. Svobody 668/2, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
61	Valerie-Homecare, s. r. o.	Valerie-Homecare, s. r. o.	Škroupova 302/17, Děčín II-Nové Město, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odlehčovací služby
62	Valerie-Homecare, s. r. o.	Valerie-Homecare, s. r. o.	Škroupova 302/17, Děčín II-Nové Město, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	domov pro seniory
63	Fokus Labe, z.ú.	Centrum duševního zdraví Děčín	Hudečkova 664/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociální rehabilitace
64	1.SDZP družstvo	Odborné sociální poradenství - 1. SDZP	Riegrova 909/5, Děčín II-Nové Město, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	odborné sociální poradenství
65	1.SDZP družstvo	Odborné sociální poradenství - 1. SDZP	Riegrova 909/5, Děčín II-Nové Město, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	sociální rehabilitace
66	Spirála, Ústecký kraj, z. s.	Intervenční centrum Děčín	Bezručova 87/2, Děčín IV-Podmokly, 405 02 Děčín 2	Děčín	intervenční centrum
67	JURTA, o.p.s.	Jurta o.p.s.	Pěší 9, Děčín XXXIII-Nebočady, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	podpora samostatného bydlení
68	Oblastní spolek Českého červeného kříže Děčín	Domov pro seniory	Čsl. armády 621/25, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	domovy pro seniory
69	Poradna pro občanství Občanská a lidská práva, z.s.	Poradna pro občanství, občanská a lidská práva	Radniční 23/1, Děčín I-Děčín, 40502 Děčín, okr. Děčín	Děčín	terénní programy

Příloha č. 3: Podrobné položky příjmů Centra sociálních služeb Děčín, p.o.

Položky příjmů Centra sociálních služeb Děčín, p.o.								
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Celkem
Dotace zřizovatele	21 897 986,00	24 226 000,00	25 798 561,00	26 609 640,14	25 000 000,00	27 000 000,00	21 280 000,00	171 812 187,14
Vlastní příjmy	34 436 632,00	36 061 510,00	33 941 053,00	31 902 577,00	32 708 372,00	32 773 334,00	33 107 547,00	234 931 025,00
MPSV	7 298 000,00	9 635 000,00	12 380 100,00					29 313 100,00
Úřad práce				246 504,00	217 427,00			463 931,00
Zdravotní pojišťovny	5 163 165,00	4 629 436,19	5 040 482,66	4 532 502,62	4 081 953,52	5 127 853,91	5 965 719,35	34 541 113,25
Ústecký kraj	305 000,00	188 333,00	190 000,00	13 742 000,00	17 454 388,46	22 725 394,00	38 474 012,41	93 079 127,87
Ministerstvo zdravotnictví	93 000,00	100 000,00	50 000,00	143 324,00	57 900,00	100 000,00	100 000,00	644 224,00
ESF OP LZZ	255 586,00	1 758 810,79	1 860 878,16	557 174,11	- 3 304,00			4 429 145,06
dotace od RVKPP		269 000,00	179 000,00	214 000,00	300 000,00			962 000,00
Úřad vlády						323 656,00	324 000,00	647 656,00
Město Česká Kamenice	72 000,00	72 000,00	66 000,00	78 000,00	72 000,00	72 000,00	72 000,00	504 000,00
Město Benešov nad Ploučnicí					60 000,00	72 000,00	72 000,00	204 000,00
Ostatní	699 402,56	344 258,80	571 878,36	577 437,31	658 792,33	611 838,03	558 085,63	4 021 693,02

Příloha č. 4: Průměrné příjmy Centra sociálních služeb Děčín, p.o. za období 2012–2018 (v mil. Kč)

$\bar{d} = \frac{(y_n - y_1)}{n - 1}$	99 953 364– 70 220 772
	7–1
Průměrný absolutní přírůstek	4 955 432

Příloha č. 5: Podrobné položky výdajů Centra sociálních služeb Děčín, p.o.

Položky výdajů Centra sociálních služeb Děčín, p.o.								
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Celkem
Osobní náklady	49 290 824,00	52 098 149,00	54 974 937,00	56 637 390,00	55 174 552,00	65 146 218,00	76 982 232,00	410 304 302,00
Potraviny, obědy pro klienty	6 655 470,93	5 879 086,48	5 107 161,17	4 734 531,12	4 261 013,56	3 726 135,55	3 598 755,75	33 962 154,56
DDHM (drobný dlouhodobý hmotný majetek)	430 395,10	1 778 338,38	2 475 314,83	569 631,00	2 692 679,92	2 918 786,44	3 513 193,27	14 378 338,94
Ostatní materiál	2 256 154,47	3 404 458,93	3 166 116,32	2 226 058,54	4 059 302,27	4 214 559,68	4 029 218,23	23 355 868,44
Energie	4 997 141,34	6 132 574,16	4 659 746,87	5 267 386,17	4 641 143,89	4 179 283,02	4 321 747,07	34 199 022,52
Opravy a údržba	608 072,72	954 537,56	1 642 819,51	1 195 541,54	802 518,86	1 537 571,97	617 507,45	7 358 569,61
Nákupy služeb	5 113 536,10	6 245 051,99	7 359 297,46	6 870 852,90	5 214 046,05	6 229 348,83	5 736 749,19	42 768 882,52
Odpisy	661 362,20	398 966,00	437 388,00	500 356,53	435 658,00	551 164,00	605 150,00	3 590 044,73
Ostatní	185 238,80	377 175,50	251 564,55	342 751,90	319 952,70	285 026,80	536 523,60	2 298 233,85

Příloha č. 6: Průměrné výdaje Centra sociálních služeb Děčín, p.o. za období 2012–2018 (v mil. Kč)

$\bar{d} = \frac{(y_n - y_1)}{n - 1}$	99 941 077– 70 198 196
	7–1
Průměrný absolutní přírůstek	4 957 147

Příloha č. 7: Dotazník

Dobrý den,

jsem studentkou České zemědělské univerzity v Praze, Provozně ekonomické fakulty. Zpracovávám diplomovou práci na téma „Analýza úrovně sociálních služeb pro seniory v Děčíně a v jeho okolí“. Chtěla bych Vás požádat o spolupráci vyplněním tohoto dotazníku.

Dotazník je zcela anonymní a bude použit pouze jako podklad k mé diplomové práci.

Děkuji Vám za spolupráci.

Bc. Iva Zahálková

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- a) žena
- b) muž

2. Kolik je Vám let?

3. Kde jste se o službě pro seniory dozvěděl/a?

- a) z Magistrátu města Děčín
- b) od známých či rodiny
- c) z webových stránek
- d) z místních novin
- e) z nemocnice/od lékaře
- f) od organizace poskytující sociální službu
- g) jiná.....

4. Označte všechny sociální služby určené seniorům, které nyní využíváte.

- a) Domov pro seniory
- b) Domov se zvláštním zařízením
- c) Sociálně aktivizační služby pro seniory
- d) Odlehčovací sociální služba
- e) Pečovatelská služba
- f) Osobní asistence
- g) Jiná

5. Jak často využíváte sociální službu?

- a) každý den
- b) 1x týdně
- c) vícekrát týdně
- d) 1x do měsíce
- e) vícekrát za měsíc
- f) málokdy
- g) jiná

6. Jste spokojen/a s kvalitou sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín určené seniorům?

- a) velmi spokojen/a
- b) spokojen/a
- c) spíše nespokojen/a
- d) nespokojen/a
- e) nevím

7. Co si myslíte, že by se podle Vás mělo do budoucna zlepšit v souvislosti s poskytováním sociálních služeb pro seniory? (v otázce je možné zaškrtnout více odpovědí)

- a) rozšíření služeb
- b) dostupnost služeb
- c) informovanost občanů
- d) kvalita poskytovaných služeb
- e) finanční dostupnost služeb
- f) respektování přání a potřeb uživatelů
- g) nevím

8. Domníváte se, že správní obvod obce s rozšířenou působností Děčín poskytuje dostatečné množství sociálních služeb seniorům?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

9. Myslíte si, že se zlepšila kvalita poskytovaných sociálních služeb určené seniorům v posledních letech?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

Děkuji

Příloha č. 8: Výsledky dotazníkového šetření

Otázka č. 1 – Jaké je Vaše pohlaví?

Četnost	Pohlaví		Žena	Muž	Celkem
	Absolutní (n)				
	Relativní (%)				
	51	39			90
	56,67	43,33			100

Otázka č. 2 – Kolik je Vám let?

Věkové kategorie	Četnost	
	Absolutní (n)	Relativní (%)
60-70	31	34,44
71-80	30	33,33
81-90	29	32,22
Celkem	90	100

Otázka č. 3 – Kde jste se o službě pro seniory dozvěděl/a?

Nabídka odpovědí	Četnost	
	Absolutní (n)	Relativní (%)
Magistrát města Děčín	43	47,78
Nemocnice/lékař	15	16,67
Rodina či známý	13	14,44
Místní noviny	12	13,33
Webové stránky	7	7,78
Organizace poskytující sociální službu	0	0
Jiná	0	0
Celkem	90	100

Otázka č. 4 Označte všechny sociální služby určené seniorům, které nyní využíváte.

Nabídka odpovědí	Četnost	
	Absolutní (n)	Relativní (%)
Domov pro seniory	25	27,78
Domov se zvláštním režimem	13	14,44
Sociálně aktivizační služby pro seniory	10	11,11
Odlehčovací sociální služba	15	16,67
Pečovatelská služba	13	14,44
Osobní asistence	8	8,89
Jiná	6	6,67
Celkem	90	100

Otázka č. 5 – Jak často využíváte sociální službu?

Nabídka odpovědí	Četnost	
	Absolutní (n)	Relativní (%)
Každý den	53	58,89
1x týdně	12	13,33
Vícekrát týdně	21	23,33
1x do měsíce	4	04,44
Vícekrát do měsíce	0	0
Málokdy	0	0
Jiná	0	0
Celkem	90	100

Otázka č. 6 – Jste spokojen/a s kvalitou sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Děčín určené seniorům?

Nabídka odpovědí (ano, využívám)	Četnost	
	Absolutní (n)	Relativní (%)
Velmi spokojen/a	17	18,89
Spokojen/a	59	65,56
Spíše nespokojen/a	13	14,44
Nespokojen/a	1	1,11
Nevím	0	0
Celkem	90	100

Otázka č. 7 – Co si myslíte, že by se podle Vás mělo do budoucna zlepšit v souvislosti s poskytováním sociálních služeb pro seniory?

Nabídka odpovědí	Četnost	
	Absolutní (n)	Relativní (%)
Rozšíření služeb	22	17,74
Dostupnost služeb	22	17,74
Informovanost občanů	18	14,52
Kvalita poskytovaných služeb	4	3,23
Finanční dostupnost služeb	22	17,74
Respektování přání a potřeb uživatelů	20	16,13
Nevím	16	12,9
Celkem	124	100

Otázka č. 8 – Domníváte se, že správní obvod obce s rozšířenou působností Děčín poskytuje dostatečné množství sociálních služeb seniorům?

Nabídka odpovědí	Četnost	
	Absolutní (n)	Relativní (%)
Ano	30	33,33
Ne	37	41,11
Nevím	23	25,56
Celkem	90	100

Otázka č. 9 – Myslíte si, že se zlepšila kvalita poskytovaných sociálních služeb určené seniorům v posledních letech?

Nabídka odpovědí	Četnost	
	Absolutní (n)	Relativní (%)
Ano	62	68,89
Ne	5	5,56
Nevím	23	25,56
Celkem	90	100

Příloha č. 9: Výpočty závislostí kvalitativních znaků prostřednictvím χ^2 – test

1. Závislost

a) Závislost mezi pohlavím dotazovaných respondentů a spokojeností s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů.

Kombinační tabulka – empirické četnosti						
Pohlaví/odpověď	Kvalita poskytovaných SS seniorů					
	Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Spíše nespokojen/a	Nespokojen/a	Nevím	Celkem
Žena	6	32	13	0	0	51
Muž	11	27	0	1	0	39
Celkem	17	59	13	1	0	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti						
Pohlaví/odpověď	Kvalita poskytovaných SS seniorů					
	Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Spíše nespokojen/a	Nespokojen/a	Nevím	Celkem
Žena	9,63	33,43	7,37	0,57	0	51
Muž	7,37	25,57	5,63	0,43	0	39
Celkem	17	59	13	1	0	90

Kombinační tabulka – empirické četnosti				
Pohlaví/odpověď	Kvalita poskytovaných SS seniorů			
	Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Spíše nespokojen(a)/nespokojen(a)	Celkem
Žena	6	32	13	51
Muž	11	27	1	39
Celkem	17	59	14	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti				
Pohlaví/odpověď	Kvalita poskytovaných SS seniorů			
	Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Spíše nespokojen(a)/nespokojen(a)	Celkem
Žena	9,63	33,43	7,93	51
Muž	7,37	25,57	6,07	39
Celkem	17	59	14	90

$$x^2 = 10,78$$

$$x_{0,05(2)}^2 = 5,991$$

$$x^2 > x_{0,05(2)}^2$$

H_0 = Mezi sledovanými znaky neexistuje závislost, tj. pohlaví dotazovaných respondentů neměl dopad na spokojenost s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů.

H_A = Závislost mezi sledovanými znaky existuje. Pohlaví dotazovaných měl dopad na spokojenost s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů.

Na základě vypočtených údajů jsme zjistili, že hodnota testového kritéria je větší než hodnota kritická, proto nulovou hypotézu o nezávislosti zamítáme. Pohlaví respondentů má dopad na spokojenost s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů.

Dále byla určena síla závislosti prostřednictvím Pearsonova koeficientu kontingence.

$$C = 0,38$$

$$C_{max} = 0,707$$

$$C_n = 0,54$$

Popsanou závislost lze hodnotit jako středně silnou.

b) Závislost mezi věkem respondentů a spokojeností s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů.

Kombinační tabulka – empirické četnosti						
Věková kategorie/odpověď	Kvalita poskytovaných SS seniorů					Celkem
	Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Spíše nespokojen/a	Nespokojen/a	Nevím	
60–70	3	23	5	0	0	31
71–80	9	15	5	1	0	30
81–90	5	21	3	0	0	29
Celkem	17	59	13	1	0	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti						
Věková kategorie/odpověď	Kvalita poskytovaných SS seniorů					Celkem
	Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Spíše nespokojen/a	Nespokojen/a	Nevím	
60-70	5,86	20,32	4,48	0,34	0	31
71-80	5,67	19,67	4,33	0,33	0	30
81-90	5,48	19,01	4,19	0,32	0	29
Celkem	17	59	13	1	0	90

Kombinační tabulka – empirické četnosti				
Věková kategorie/odpověď	Kvalita poskytovaných SS seniorů			
	Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Spíše nespokojen(a)/nespokojen(a)	Celkem
60–70	3	23	5	31
71–80	9	15	6	30
81–90	5	21	3	29
Celkem	17	59	14	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti				
Věková kategorie/odpověď	Kvalita poskytovaných SS seniorů			
	Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Spíše nespokojen(a)/nespokojen(a)	Celkem
60–70	5,86	20,32	4,82	31
71–80	5,67	19,67	4,67	30
81–90	5,48	19,01	4,51	29
Celkem	17	59	14	90

$$x^2 = 5,98$$

$$x_{0,05(4)}^2 = 9,488$$

$$x^2 < x_{0,05(4)}^2$$

H_0 = Mezi sledovanými znaky neexistuje závislost, tj. věk dotazovaných neměl dopad na spokojenost respondentů s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů.

H_A = Závislost mezi sledovanými znaky existuje. Věk dotazovaných měl vliv na spokojenost respondentů s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů.

Hodnota testového kritéria je menší než hodnota kritická, proto nulovou hypotézu o nezávislosti nezamítáme. Pohlaví respondentů nemělo vliv na spokojenosti respondentů s kvalitou poskytovaných sociálních služeb seniorů.

2. Závislost

a) Závislost mezi pohlavím dotazovaných respondentů a využíváním určité sociální služby určené seniorům.

Kombinační tabulka – empirické četnosti								
Pohlaví/odpověď	Využívání specifikované sociální služby seniorů							
	Domov pro seniory	Domov se zvláštním režimem	Sociálně aktivizační služby pro seniory	Odlehčovací sociální služba	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Jiná	Celkem
Žena	13	8	6	9	8	4	3	51
Muž	12	5	4	6	5	4	3	39
Celkem	25	13	10	15	13	8	6	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti								
Pohlaví/odpověď	Využívání specifikované sociální služby seniorů							
	Domov pro seniory	Domov se zvláštním režimem	Sociálně aktivizační služby pro seniory	Odlehčovací sociální služba	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Jiná	Celkem
Žena	14,17	7,37	5,67	8,50	7,37	4,53	3,40	51
Muž	10,83	5,63	4,33	6,50	5,63	3,47	2,60	39
Celkem	25	13	10	15	13	8	6	90

Kombinační tabulka – empirické četnosti							
Pohlaví/odpověď	Využívání specifikované sociální služby seniorů						
	Domov pro seniory	Domov se zvláštním režimem	Sociálně aktivizační služby pro seniory	Odlehčovací sociální služba	Pečovatelská služba	Osobní asistence/Jiná	Celkem
Žena	13	8	6	9	8	7	51
Muž	12	5	4	6	5	7	39
Celkem	25	13	10	15	13	14	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti							
Pohlaví/odpověď	Využívání specifikované sociální služby seniorů						
	Domov pro seniory	Domov se zvláštním režimem	Sociálně aktivizační služby pro seniory	Odlehčovací sociální služba	Pečovatelská služba	Osobní asistence/ Jiná	Celkem
Žena	14,17	7,37	5,67	8,50	7,37	7,93	51
Muž	10,83	5,63	4,33	6,50	5,63	6,07	39
Celkem	25	13	10	15	13	14	90

$$x^2 = 0,85$$

$$x_{0,05(5)}^2 = 11,071$$

$$x^2 < x_{0,05(5)}^2$$

H_0 = Pohlaví dotazovaných neměl vliv na využívání určité sociální služby určené seniorům.

H_A = Pohlaví dotazovaných měl vliv na využívání určité sociální služby určené seniorům.

Hodnota testového kritéria je menší než hodnota kritická, proto nulovou hypotézu o nezávislosti nezamítáme. Závislost není významná.

Pohlaví respondentů nemá vliv na využívání určité sociální služby pro seniory.

b) Závislost mezi věkem respondentů a využíváním určité sociální služby určené seniorům.

Kombinační tabulka – empirické četnosti								
Věková kategorie/odpověď	Využívání specifikované sociální služby seniorů							
	Domov pro seniory	Domov se zvláštním režimem	Sociálně aktivizační služby pro seniory	Odlehčovací sociální služba	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Jiná	Celkem
60–70	8	5	5	5	4	2	2	31
71–80	9	4	3	4	6	2	2	30
81–90	8	4	2	6	3	4	2	29
Celkem	25	13	10	15	13	8	6	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti								
Věková kategorie/odpověď	Využívání specifikované sociální služby seniorů							
	Domov pro seniory	Domov se zvláštním režimem	Sociálně aktivizační služby pro seniory	Odlehčovací sociální služba	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Jiná	Celkem
60–70	8,61	4,48	3,44	5,17	4,48	2,76	2,07	31
71–80	8,33	4,33	3,33	5,00	4,33	2,67	2,00	30
81–90	8,06	4,19	3,22	4,83	4,19	2,58	1,93	29
Celkem	25	13	10	15	13	8	6	90

Kombinační tabulka – empirické četnosti					
Věková kategorie/odpověď	Využívání specifikované sociální služby seniorů				
	Domov pro seniory	Domov se zvláštním režimem/Sociálně aktivizační služby pro seniory	Odlehčovací sociální služba	Pečovatelská služba/Osobní asistence/Jiná	Celkem
60–70	8	10	5	8	31
71–80	9	7	4	10	30
81–90	8	6	6	9	29
Celkem	25	23	15	27	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti					
Věková kategorie/odpověď	Využívání specifikované sociální služby seniorů				Celkem
	Domov pro seniory	Domov se zvláštním režimem/Sociálně aktivizační služby pro seniory	Odlehčovací sociální služba	Pečovatelská služba/Osobní asistence/Jiná	
60–70	8,61	7,92	5,17	9,30	31
71–80	8,33	7,67	5,00	9,00	30
81–90	8,06	7,41	4,83	8,70	29
Celkem	25	23	15	27	90

$$x^2 = 1,76$$

$$x_{0,05(6)}^2 = 12,592$$

$$x^2 < x_{0,05(6)}^2$$

H_0 = Věk dotazovaných neměl vliv na využívání určité sociální služby pro seniory.

H_A = Věk dotazovaných měl vliv na využívání určité sociální služby pro seniory.

Na základě vypočtených údajů jsme zjistili, že hodnota testového kritéria je menší než hodnota kritická, proto nulovou hypotézu o nezávislosti nezamítáme. Věk respondentů nemá vliv na využívání určité sociální služby pro seniory.

3. Závislost

a) Závislost mezi pohlavím dotazovaných respondentů a poskytovaným množstvím sociálních služeb pro seniory.

Kombinační tabulka – empirické četnost				
Pohlaví/odpověď	Množství sociálních služeb seniorů			
	Ano	Ne	Nevím	Celkem
Žena	20	22	9	51
Muž	10	15	14	39
Celkem	30	37	23	90

Kombinační tabulka – teoretické četnost				
Pohlaví/odpověď	Množství sociálních služeb seniorů			
	Ano	Ne	Nevím	Celkem
Žena	17,00	20,97	13,03	51
Muž	13,00	16,03	9,97	39
Celkem	30	37	23	90

$$x^2 = 4,22$$

$$x_{0,05(2)}^2 = 5,991$$

$$x^2 < x_{0,05(2)}^2$$

H_0 = Mezi sledovanými znaky neexistuje závislost, tj. pohlaví dotazovaných respondentů nemělo vliv na množství poskytovaných sociálních služeb seniorů.

H_A = Závislost mezi sledovanými znaky existuje. Pohlaví dotazovaných mělo vliv na množství poskytovaných sociálních služeb seniorů.

Na základě vypočtených údajů jsme zjistili, že hodnota testového kritéria je menší než hodnota kritická, proto nulovou hypotézu o nezávislosti nezamítáme. Pohlaví respondentů nemělo vliv na poskytovaném množství sociálních služeb seniorů.

b) Závislost mezi věkem respondentů a poskytovaným množstvím sociálních služeb pro seniory.

Kombinační tabulka – empirické četnosti				
Věkové kategorie/odpověď	Množství sociálních služeb seniorů			
	Ano	Ne	Nevím	Celkem
60–70	6	14	11	31
71–80	13	9	8	30
81–90	11	14	4	29
Celkem	30	37	23	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti				
Věkové kategorie/odpověď	Množství sociálních služeb seniorů			
	Ano	Ne	Nevím	Celkem
60–70	10,33	12,74	7,92	31
71–80	10,00	12,33	7,67	30
81–90	9,67	11,92	7,41	29
Celkem	30	37	23	90

$$x^2 = 7,07$$

$$x_{0,05(4)}^2 = 9,488$$

$$x^2 < x_{0,05(4)}^2$$

H_0 = Mezi sledovanými znaky neexistuje závislost, tj. věk dotazovaných respondentů neměl vliv na množství poskytovaných sociálních služeb seniorů.

H_A = Závislost mezi sledovanými znaky existuje. Věk respondentů měl vliv na množství poskytovaných sociálních služeb seniorů.

Na základě vypočtených údajů jsme zjistili, že hodnota testového kritéria je menší než hodnota kritická, proto nulovou hypotézu o nezávislosti nezamítáme. Věk respondentů neměl vliv na poskytovaném množství sociálních služeb seniorů.

4. Závislost

- a) Závislost mezi pohlavím dotazovaných respondentů a zlepšením kvality poskytovaných sociálních služeb určené seniorům v posledních letech.

Kombinační tabulka – empirické četnosti				
Pohlaví/odpověď	Zlepšení kvality SS seniorů v posledních letech			
	Ano	Ne	Nevím	Celkem
Žena	37	0	14	51
Muž	25	5	9	39
Celkem	62	5	23	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti				
Pohlaví/odpověď	Zlepšení kvality SS seniorů v posledních letech			
	Ano	Ne	Nevím	Celkem
Žena	35,13	2,83	13,03	51
Muž	26,87	2,17	9,97	39
Celkem	62	5	23	90

Kombinační tabulka – empirické četnosti			
Pohlaví/odpověď	Zlepšení kvality sociálních služeb seniorů v posledních letech		
	Ano	Ne/Nevím	Celkem
Žena	37	14	51
Muž	25	14	39
Celkem	62	28	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti			
Pohlaví/odpověď	Zlepšení kvality sociálních služeb seniorů v posledních letech		
	Ano	Ne/Nevím	Celkem
Žena	35,13	15,87	51
Muž	26,87	12,13	39
Celkem	62	28	90

$$x^2 = 0,74$$

$$x_{0,05(2)}^2 = 3,841$$

$$x^2 < x_{0,05(1)}^2$$

H_0 = Mezi sledovanými znaky neexistuje závislost, tj. věk pohlaví respondentů nemělo vliv na zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb seniorům v posledních letech.

H_A = Závislost mezi sledovanými znaky existuje. Pohlaví respondentů mělo vliv na zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb seniorům v posledních letech.

Hodnota testového kritéria je menší než hodnota kritická, proto nulovou hypotézu o nezávislosti nezamítáme. Věk dotazovaných neměl vliv na zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb seniorům v posledních letech.

b) Závislost mezi věkem respondentů a zlepšením kvality poskytovaných sociálních služeb určené seniorům v posledních letech.

Kombinační tabulka – empirické četnosti				
Věkové kategorie/odpověď	Zlepšení kvality SS seniorů v posledních letech			
	Ano	Ne	Nevím	Celkem
60–70	22	2	7	31
71–80	22	0	8	30
81–90	18	3	8	29
Celkem	62	5	23	90

Kombinační tabulka – teoretické četnosti				
Věkové kategorie/odpověď	Zlepšení kvality SS služeb seniorů v posledních letech			
	Ano	Ne	Nevím	Celkem
60–70	21,36	1,72	7,92	31
71–80	20,67	1,67	7,67	30
81–90	19,98	1,61	7,41	29
Celkem	62	5	23	90

Kombinační tabulka – empirické četnost				
Věkové kategorie/odpověď	Zlepšení kvality SS seniorů v posledních letech			
	Ano	Ne	Nevím	Celkem
60–70	22	2	7	31
71–80	40	3	16	59
Celkem	62	5	23	90

Kombinační tabulka – teoretické četnost				
Věkové kategorie/odpověď	Zlepšení kvality SS seniorů v posledních letech			
	Ano	Ne	Nevím	Celkem
60–70	21,36	1,72	7,92	31
71–80	40,64	3,28	15,08	59
Celkem	62	5	23	90

$$x^2 = 0,27$$

$$x_{0,05(2)}^2 = 5,991$$

$$x^2 < x_{0,05(2)}^2$$

H_0 = Mezi sledovanými znaky neexistuje závislost, tj. věk respondentů neměl vliv na zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb seniorům v posledních letech.

H_A = Závislost mezi sledovanými znaky existuje. Věk respondentů měl vliv na zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb seniorům v posledních letech.

Hodnota testového kritéria je menší než hodnota kritická, proto nulovou hypotézu o nezávislosti nezamítáme. Věk dotazovaných neměl vliv na zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb seniorům v posledních letech.